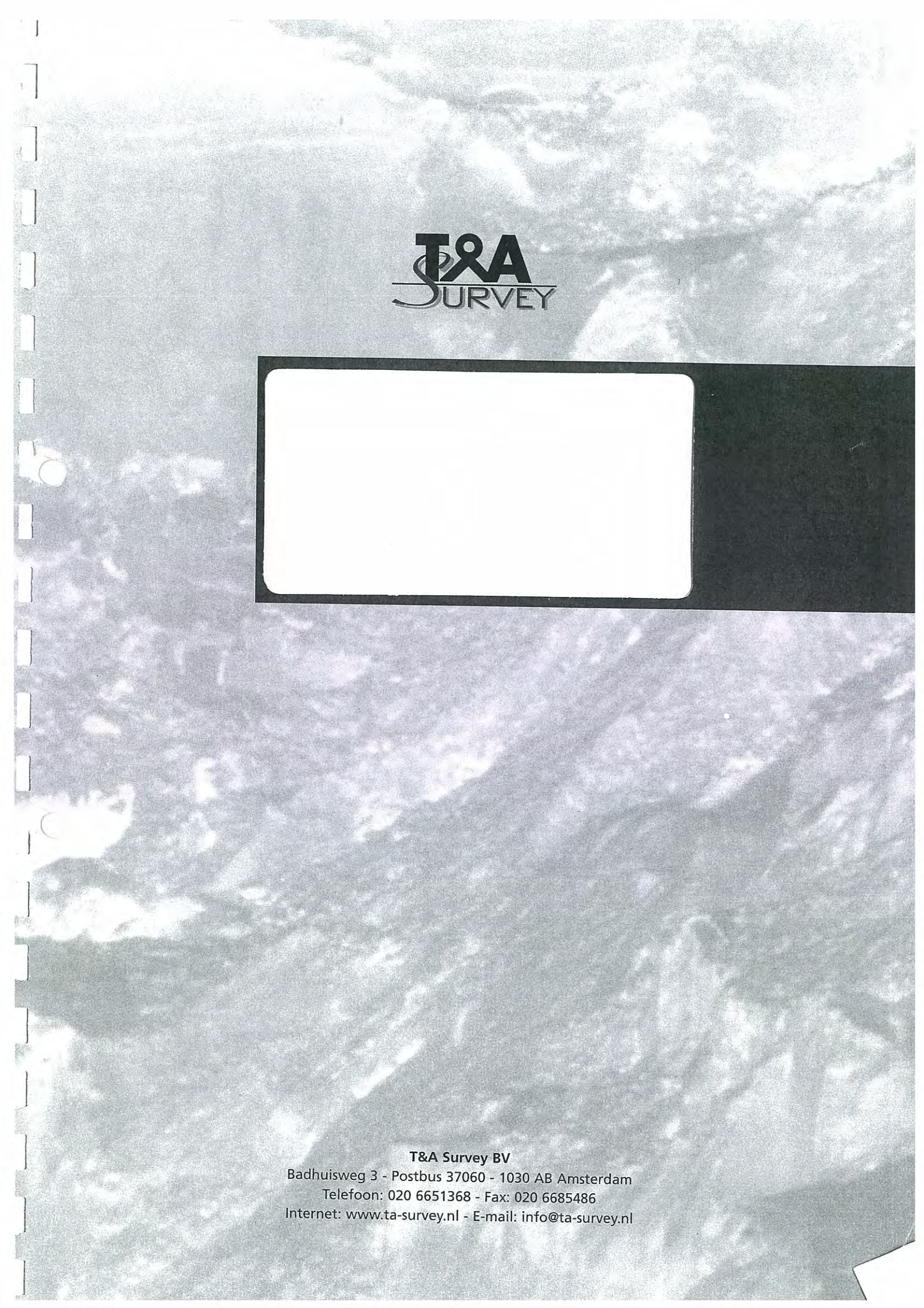

T&A Survey BV
Badhuisweg 3 - Postbus 37060 - 1030 AB Amsterdam
Telefoon: 020 6651368 - Fax: 020 6685486
Internet: www.ta-survey.nl - E-mail: info@ta-survey.nl

Historisch onderzoek naar de aanwezigheid van Niet Gesprongen Explosieven op het terrein van het psychiatrisch instituut "Sint Anna" te Venray

Projectnummer: 0402-GPR443 2/10/02

In opdracht van:
Gemeente Venray
Dienst Economische Ontwikkeling
Postbus 500
5800 AM Venray

Adviseur:
T&A Survey BV
Badhuisweg 3
Postbus 37060
1030 AB Amsterdam

Projectleider:
Drs. H.H. Janssen

Rapportage:
Drs. M.P.J. van der Gulik

Datum rapportage
2 oktober 2002

Inhoudsopgave

Lijst van Bijlagen ii

Lijst van tabellen iii

Lijst van foto's iii

1 Inleiding en onderzoeksdoel 1

2 Opzet en werkwijze historisch onderzoek 3

2.1 Algemene opzet van een historisch onderzoek naar NGE 3

2.2 Werkwijze van het historisch onderzoek naar NGE 4

3 Archief- en literatuuronderzoek 5

3.1 Inleiding 5

3.2 Resultaten historisch onderzoek in Nederland 10

3.2.1 Overige informatie over NGE na WOII op het St. Anna terrein te Venray 12

3.3 Resultaten archiefonderzoek Public Record Office, United Kingdom 15

3.4 Resultaten interviews 16

3.5 Samenvatting historisch onderzoek 18

4 Interpretatie luchtfoto's 19

4.1 Samenvatting luchtfoto interpretatie 23

5 Samenvatting en conclusies 24

Verklarende woordenlijst 27

Lijst van Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht onderzoekslokatie St. Anna

Bijlage 2 Archiefstukken uit map 309 (1942-1950)

Bijlage 3 Brief uit 1944 van de burgemeester van Venray, betreft opgave van onontplofte projectielen

Bijlage 4a Brief uit 1945 van de burgemeester van Venray, betreft waarschuwing spelen met onontplofte projectielen

Bijlage 4b Lijst van in de gemeente Venray aanwezige munitie enz. als resultaat van de schoolactie

Bijlage 5 Brief uit 1945 van Majoor B. van Hasselt, betreft vrijgeven van mijnenvelden

Bijlage 6 Verklaring uit 1947 van de burgemeester van Venray over opruiming van mijnen en munitie

Bijlage 7 Samenvatting oorlogsschade St. Anna terreinen

Bijlage 8 Drie deelkaarten met de oorspronkelijke gebouwen en geplande herstelwerkzaamheden op het St. Anna terrein

Bijlage 9 Brief over herstelwerkzaamheden wegen op het St. Anna terrein

Bijlage 10 Verslag AIR 24/207 uit het Operations Record Book

Bijlage 11 Verslag AIR 27/1134 uit het Operations Record Book

Bijlage 12 Luchtfoto 141 (21 augustus 1942), inclusief Sortie Plot

Bijlage 13 Luchtfoto 3082 (12 september 1944), inclusief Sortie Plot

Bijlage 14a Luchtfoto 3112 (6 oktober 1944), inclusief Sortie Plot

Bijlage 14b Luchtfoto 4112 (6 oktober 1944), inclusief Sortie Plot

Bijlage 15 Luchtfoto 3388 (15 oktober 1944)

Bijlage 16 Overzicht verdachte lokatie van blindgangers afkomstig van een luchtaanval op het St. Anna terrein

Lijst van tabellen

Tabel 1 Risicoklassen inslagen

Tabel 2 Overzicht aangetroffen NGE in de omgeving van en op het St. Anna terrein

Tabel 3 Gebruikte luchtfoto's

Tabel 4 Overzicht inslagen op het St. Anna terrein

Tabel 5 Overzicht inslagen rondom het St. Anna terrein

Lijst van foto's

Foto 1 Voorkant van uitgebrande verpleegstershuis. Behalve het dak, is het gebouw vrijwel intact

Foto 2 Overzicht beschadigd dak

1 Inleiding en onderzoeksdoel

De gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling, hierna te noemen "opdrachtgever", heeft op 2 juli 2002 schriftelijk aan T&A Survey BV ("T&A") opdracht verleend voor het uitvoeren van een historisch onderzoek naar de aanwezigheid van Niet Gesprongen Explosieven (NGE) in de bodem op het terrein van het psychiatrisch instituut St. Anna (zie bijlage 1). Het terrein is eigendom van het Vincent van Gogh Instituut (VVGI) dat haar zorgtaken gaat concentreren op een ander terrein. De lokatie St. Anna zal binnen enkele jaren gefaseerd worden afgestoten en een andere bestemming krijgen.

Het St. Anna terrein met een totaal oppervlak van circa 47.5 hectare, ligt direct ten noorden van het centrum van Venray en is onderdeel van de ecologische verbindingszone naar het dal van Loobeek. Het terrein wordt beschouwd als één van de best bewaarde psychiatrische inrichtingen in Nederland en heeft grote cultuurhistorische waarde en een sterk groen karakter. Het terrein is hoger gelegen dan de omgeving op een dekzandrug met stuifduinen en maakt deel uit van een bosachtige strook. Op microniveau heeft het terrein veel hoogteverschillen. De inrichting die bestaat uit 12 paviljoens werd gebouwd tussen 1908-1911 en verder uitgebreid in de jaren '30. Gedurende de Tweede Wereldoorlog (WOII) zijn de meeste paviljoens verwoest of ernstig beschadigd. Eind jaren '40 is begonnen met de restauratie van de paviljoens in hun oorspronkelijke opzet.

De flanken van het terrein met de stuifduinen zijn begroeid met natuurlijk bos, het middengebied heeft een meer gecultiveerd park uiterlijk. Het bosgebied is gevarieerd van karakter en er bestaan grote verschillen in de dichtheid van het bos. Er komen enkele zeer bijzondere en monumentale bomen voor op het terrein. In de nieuwe bestemming van het terrein blijven alle bosdelen en bomen vrijwel onaangetast. Binnen sommige ensembles (verzameling van gebouwen) wordt zelfs nieuw bos aangeplant. Een deel van de bestaande gebouwen zal worden verbouwd, het andere deel wordt samengetrokken tot ensembles. De bouw- en her-inrichtingswerkzaamheden op het terrein dienen binnen enkele jaren aan te vangen. In het kader van de voorbereidingen van de bouwwerkzaamheden, dient zo spoedig mogelijk inzicht verkregen te worden in de mogelijke aanwezigheid van explosieven binnen het gebied. Door opdrachtgever is aangegeven dat zich gedurende WOII mogelijk luchtbombardementen maar in ieder geval gevechtshandelingen hebben voorgedaan binnen of nabij het onderzoeksgebied. Venray heeft in het najaar van 1944 en het voorjaar van 1945 in de frontlinie van gevechtshandelingen gelegen. In ieder geval is bekend dat zich binnen het terrein loopgraven en schutterputten bevonden van de Duitse Wehrmacht danwel van de Geallieerde troepen. In de omgeving van Venray zijn diverse militaire begraafplaatsen gelegen voor in en rond Venray in de Tweede Wereldoorlog gesneuvelde militairen.

Omdat eventueel aanwezige NGE een risico kunnen vormen voor de uit te voeren bouwwerkzaamheden is het van belang dat het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van eventuele NGE of andere risicovolle oorlogsrelicten onderzocht wordt om zodoende de voortgang en veiligheid van de bouwwerkzaamheden te kunnen waarborgen. Daarom is door de opdrachtgever besloten T&A een historisch onderzoek te laten uitvoeren naar de aanwezigheid van NGE op het St. Anna terrein.

Het historisch onderzoek bestaat uit drie onderdelen, te weten archiefonderzoek, literatuuronderzoek en luchtfoto-interpretatie. Op grond van het historisch onderzoek dient vast komen te staan of zich in de ondergrond van de onderzoekslokatie nog NGE kunnen bevinden. Tevens dient zo mogelijk de eventuele positie ervan te worden vastgesteld.

In dit rapport worden de resultaten van het door T&A uitgevoerde historisch onderzoek beschreven. Hoofdstuk 2 behandelt de algemene opzet van een historisch onderzoek naar NGE en de gevolgde werkwijze bij dit onderzoek. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het archief- en literatuuronderzoek, dat is uitgevoerd in archieven in Nederland en het Verenigd Koninkrijk weergegeven. De interpretatie van het luchtfotomateriaal uit verschillende luchtfoto archieven in Nederland en het Verenigd Koninkrijk is in hoofdstuk 4 beschreven. In hoofdstuk 5 worden de risicolokaties voor wat betreft de mogelijke aanwezigheid van NGE beschreven, die uit het archiefonderzoek en de interpretatie van het fotomateriaal zijn voortgekomen. Vervolgens wordt een aantal conclusies met betrekking tot de resultaten van het onderzoek getrokken.

2 Opzet en werkwijze historisch onderzoek

In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de algemene opzet van een historisch onderzoek naar de lokatie van NGE in een onderzoeksgebied. Vervolgens worden de verschillende stappen in het door T&A uitgevoerde historisch onderzoek naar eventuele lokaties van NGE in het onderzoeksgebied beschreven. Hierbij wordt tevens ingegaan op de verschillende bronnen die voor het historisch onderzoek zijn geraadpleegd.

2.1 Algemene opzet van een historisch onderzoek naar NGE

Voor het uitvoeren van een historisch onderzoek, wordt over het algemeen gebruik gemaakt van verschillende informatiebronnen, zoals gemeentelijke archieven, oorlogsarchieven, akten, topografische kaarten, luchtfoto's en ooggetuigeverslagen.

Literatuuronderzoek in het kader van een historisch onderzoek bestaat voor een groot deel uit streekgebonden literatuur over WOII. Hierin worden vaak bombardementen en andere luchtactiviteiten beschreven. Een andere bron in het verkrijgen van informatie over de oorlogsgeschiedenis van een onderzoeksgebied, zijn ooggetuigeverslagen. Veel mensen kunnen zich bepaalde gebeurtenissen in en rond een onderzoeksgebied ten tijde van WOII, nog herinneren.

Eventueel beschikbare luchtfoto's zijn een belangrijk hulpmiddel bij het verrichten van een historisch onderzoek. Gedurende WOII zijn door de Geallieerden voor, tijdens en na vele bombardementsvluchten op militaire en civiele doelen, fotoverkennings-vluchten uitgevoerd. Hierbij werden van het gebombardeerde gebied luchtfoto's gemaakt om duidelijkheid te verkrijgen over het al dan niet raken of beschadigen van het beoogde doel.

Deze luchtfoto's, die zich onder andere bevinden in de archieven van de Royal Air Force (RAF) en de United States Air Force (USAAF), staan tot op heden ter beschikking om de eventuele lokaties van NGE in een onderzoeksgebied op te sporen.

Van elke bombardementsvlucht uitgevoerd boven Nederland zijn verder in principe zogenaamde 'Intelligence Reports' aanwezig waarin vermeld staat wat de bommenlast was (hoeveel bommen), welke bommen afgeworpen zijn, het bommenpatroon, de al dan niet vernielde doelen, de succesratio, de aanvliegrichting, de weersgesteldheid etc. Met deze 'flight reports' en de luchtfoto's kunnen bombardementen en andere luchtactiviteiten boven een onderzoeksgebied worden gereconstrueerd.

In totaal bestaan er 2.000 tot 3.000 van dergelijke 'Intelligence Reports' voor bombardementsvluchten over Nederland in de periode 1940-1945.

2.2 Werkwijze van het historisch onderzoek naar NGE

Voor het historisch onderzoek naar de aanwezigheid van NGE op het St. Anna terrein te Venray is gebruik gemaakt van bestaande informatie uit archieven, streekgebonden literatuur en luchtfotomateriaal.

Archief- en literatuuronderzoek

De eerste fase van het historisch onderzoek betreft het raadplegen van archieven en literatuur en het verzamelen van informatie over oorlogsactiviteiten in en rond het onderzoeksgebied gedurende WOII.

Het archief- en literatuuronderzoek heeft als doel een beeld te vormen van eventuele gevechtshandelingen die binnen een gebied hebben plaatsgevonden. In de literatuur wordt gezocht naar data waarop gevechtshandelingen in de omgeving van of op de onderzoekslokatie hebben plaatsgevonden. Deze data kunnen vervolgens dienen als basis voor het onderzoek in de luchtfoto archieven, waar op datum naar de juiste foto's dient te worden gezocht. In de archieven wordt gezocht naar meldingen van oorlogshandelingen, bominslagen en andere zaken die voor de eventuele aanwezigheid van NGE in de bodem van belang kunnen zijn.

Alle relevante informatie voor wat betreft mogelijke risicolokaties in het onderzoeksgebied, zoals die uit het archief- en literatuuronderzoek naar voren is gekomen, wordt in hoofdstuk 3 beschreven. Hierbij zijn gegevens uit verschillende archieven en literatuur gecombineerd.

Luchtfoto interpretatie

Op grond van de informatie uit het archief- en literatuuronderzoek wordt bepaald rond welke data luchtfoto's dienen te worden bestudeerd op de aanwezigheid van bominslagen, mogelijke inslagen van blindgangers en andere relevante zaken. Om een goed beeld te krijgen van de omvang van het NGE probleem binnen het gebied zijn in het kader van dit onderzoek vier luchtfotosets geïnterpreteerd. Het geïnterpreteerde luchtfotomateriaal wordt in hoofdstuk 4 besproken. Eventuele inslagen worden op de foto's gemarkeerd en geclassificeerd volgens de classificatie in onderstaande tabel.

Risicoklasse	Beschrijving
1	Blindganger met hoge waarschijnlijkheid
2	Blindganger met beperkte waarschijnlijkheid
3	Dichtgeschoven krater
4	Ontplofte bom

Tabel 1: Risicoklassen inslagen

3 Archief- en literatuuronderzoek

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de resultaten van het archief- en literatuuronderzoek.

Voor het historisch onderzoek is een groot aantal bronnen nagetrokken en geraadpleegd. Een aantal van deze bronnen heeft informatie opgeleverd voor wat betreft de eventuele aanwezigheid van NGE in het onderzoeksgebied. In de volgende secties worden de gegevens die van deze bronnen afkomstig zijn, uitgebreid beschreven.

Een aantal nagetrokken en geraadpleegde bronnen heeft geen informatie opgeleverd die voor het onderhavige onderzoek relevant is. In de volgende secties zijn van deze bronnen dan ook geen beschrijvingen opgenomen.

De volgende archieven zijn geraadpleegd:

- Stadsarchief gemeente Venray
- Openbare bibliotheek gemeente Venray
- Het archief van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie
- Het Public Record Office, Kew, United Kingdom
- Centraal archief Vincent van Gogh instituut
- Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum

De volgende literatuur is geraadpleegd:

1. Map 309 (1942-1950) bevat stukken over:

   Vindplaatsen van mijnenvelden, etc
   Ongelukken tijdens het zoeken naar mijnen
   Diefstal van munitie
   Overzichten van gevonden munitie

2. Dossier 26.19 (1951-1975) bevat stukken over:

   Opgave munitie en ongesprongen projectielen
   Mededelingen over aanwezige mijnen
   Vernietiging van munitie
   Hulpverleningsdienst in individuele gevallen

3. Dossier 0 000009725 (1951-1990) bevat stukken over:

   Opruimen van munitie en explosieven uit WOII over de periode van 1947-1989
   Correspondentie Ministerie van Defensie aan gemeenten
   Bijdrage regeling 17-02-1986
   Brandweer inname gasflessen
   Correspondentie 1945-1946

4. Titel: Oorlog en herstel in Noord-Limburg 1940-1950
   Auteur: -
   Uitgever: Dagblad voor Noord-Limburg BV
   Jaar van uitgave: 3e druk 1975

5. Titel: Vliegveld Venlo deel II
   Met een kroniek van de luchtoorlog in Zuid-Nederland 1941-1944
   Auteur: -
   Uitgever: DT Producties / Horst
   Jaar van uitgave: 1e druk 1990

6. Titel: Een halve eeuw Sint Anna Venray
   Ter herdenking van het 50-jarig bestaan van het psychiatrisch ziekenhuis Sint Anna Venray
   Auteur: J.J.C. Marlet
   Uitgever : -
   Jaar van uitgave : -

7. Titel : Venrays ondergang en bevrijding
   De strijd in 1944 om het bruggehoofd Blerick
   Auteur: -
   Uitgever: Peel en Maas – Weekblad voor Venray en omstreken
   Jaar van uitgave: -

8. Titel: Bevrijding veertig jaar geleden
   Auteur: -
   Uitgever: Bijlage in het weekblad "Peel en Maas"
   Jaar van uitgave: 12 oktober 1984

9. Titel: St. Anna Vlagt
   St. Anna Rouwt
   St. Anna Bouwt
   Dankbare hulde aan de nagedachtenis van onzen beminden geneesheer-directeur: Dr. H.J. Schim van der Loeff
   Auteur: Congregatie van de zusters van liefde, M. Godelieve
   Uitgever: -
   Jaar van uitgave: -

10. Titel: De Slag bij Overloon (26 september – 16 oktober 1944)
    Eerste fase: Amerikaans–Duitse tankslag 30 september – 8 oktober 1944
    Auteur: -
    Uitgever: Stichting Nederlands Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum Overloon
    Jaar van uitgave: 1974

11. Titel: Limburg bevrijd
    Auteur: Paul Weelen
    Uitgever: Van Geyt productions
    Jaar van uitgave: 1995

12. Titel: Vensters op Venrays Verleden
    Auteur: W.J.M. Willemsen
    Uitgever: Kring Venray e.o. van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap
    Jaar van uitgave: 2000

13. Titel: En nooit was het stil… deel II
    Auteur: Gerrit J. Zwanenburg
    Uitgever: Koninklijke Luchtmacht / Bureau Drukwerkvoorziening Korps Luchtmachtstaf
    Jaar van uitgave: 1992

14. AIR 24/207 (Public Record Office, UK) Operation Record Book, bevat informatie over uitgevoerde vluchten boven Nederland in de periode oktober 1944. Er is geen informatie over de bombardementsvlucht van 12 oktober.

15. AIR 27/1134 (Public Record Office, UK) bevat informatie over luchtaanvallen op 14 oktober 1944 op de St. Petrus kerktoren in Venray.

16. Dossier St. Anna, evacuatietijd – oorlogsschade (1945-1951), bevat correspondentie richting Ministerie van Financiën, factuuraanvragen, kwitanties, etc.

17. Dossier St. Anna, gebouwen en oorlogsschade, opbouw en financiering, bevat o.a. een kaart van het St. Anna terrein en een brief over de herbouw van wegen.

18. Film De vergeten slag, de bevrijding van Overloon en Venray in 1944, J. van Sinten, 1989, Venray.

Overig bestudeerde literatuur zonder relevante informatie:

19. Titel: Onze Gevallenen
    Herinneringen aan het verzet in Limburg in de Tweede Wereldoorlog
    Auteur: A. van Aernsbergen
    Uitgever: Stichting Herdenking der Gevallenen van het verzet in Limburg 1940 / 1945
    Jaar van uitgave: 1964

20. Titel: Hun naam leeft voort!
    Oorlogsslachtoffers verleenden hun naam aan straten en gebouwen
    Auteur: W.A. Brug
    Uitgever: -
    Jaar van uitgave: 1989

21. Titel: Sporen die bleven
    Auteur: Dr. A.P.M. Cammaert
    Uitgever: Stichting deportatie oktober 1944 Noord- en Midden-Limburg
    Jaar van uitgave: 1996

22. Titel: De gemeente Bergen door oorlogsgeweld geteisterd 1944-1945
    Auteur: J.J. Daemen et al.
    Uitgever: Gemeente Bergen / comité herdenking 50 jaar bevrijding
    Jaar van uitgave: 1995

23. Titel: Limburg 1940 – 1945 van rampkomeet tot vredespalm
    Auteur: M. Kemp
    Uitgever: -
    Jaar van uitgave: -

24. Titel: Grubbenvorst en Lottum in oorlogs en bezettingstijd
    10 mei 1940 26 / 27 november 1944
    Auteur: W.H. Leenen
    Uitgever: Stichting Historische Kring Grubbenvorst-Lottum
    Jaar van uitgave: 1994

25. Titel: Venlo 50 jaar bevrijd, deel II
    Auteur: -
    Uitgever: Gemeentearchief Venlo
    Jaar van uitgave: 1995

26. Titel: De bevrijding van de gemeente Broekhuizen 1944 – 1945
    Auteur: P.W.L. Weijs
    Uitgever: Comité Herdenking bevrijding gemeente Broekhuizen
    Jaar van uitgave: 1994

27. AIR 14/3412 (Public Record Office, UK) Intelligence summaries

28. AIR 14/3421 (Public Record Office, UK) Intelligence summaries

29. AIR 14/3457 (Public Record Office, UK) Intelligence summaries

30. AIR 14/3690 (Public Record Office, UK) Intelligence summaries

31. AIR 14/3367 (Public Record Office, UK) Day Raid Bomb Sheets

32. AIR 14/2679 (Public Record Office, UK) Night Raid Bomb Sheets

33. AIR 14/3126 (Public Record Office, UK) Group Operation Orders

34. AIR 14/3012 (Public Record Office, UK) Operational Research Raid Reports

35. AIR 14/2427 (Public Record Office, UK) Intelligence Reports

36. AIR 14/1656 (Public Record Office, UK) AEAF Tactical Bomber Operations

37. AIR 14/792 (Public Record Office, UK) Bomber and VIII American Bomber Commands Coordinated Operations

38. AIR 40/1092 (Public Record Office, UK) Daily Narratives (Intelligence)

39. AIR 37/4 (Public Record Office, UK) 2nd Tactical Air Force Combat Returns

40. AIR 16/1051 (Public Record Office, UK) "NOBALL" targets Holland 1944-45

41. Dossier St. Anna, oorlogsschade 1945 – 1951, bevat correspondentie en informatie over bouwkosten, lonen, aanschaf materiaal, etc.

42. Dossier St. Anna, gebouwen en oorlogsschade, bevat correspondentie over de wederopbouw.

43. Dossier St. Anna, taxatie oorlogsschade, blauwboek, bevat specifieke schaderapporten van de gebouwen.

44. Dossier St. Anna, gebouwen algemene wederopbouw, bevat correspondentie, facturen, urenstaten, etc.

45. Dossier St. Anna, gebouwen en oorlogsschade, persoonlijk dossier A. van Hoek, bevat stukken die in andere dossiers ook voorkomen (schaderapporten, facturen, correspondentie richting Ministerie van Financiën).

46. Dossier St. Anna, algemene wederopbouw technische installaties en inrichting

47. Wandeling door het Gesticht, een cultuurhistorische wandeling over het Sint Annaterrein in Venray, 2002, Stichting Stadspark Venray, Venray.

3.2 Resultaten historisch onderzoek in Nederland

Op basis van het archief- en het literatuuronderzoek is een kroniek opgesteld van Venray, met in het bijzonder de onderzoekslokatie. Deze wordt hieronder weergegeven. Bij elke gebeurtenis of activiteit is de bron met een nummer vermeld.

Zaterdag 30 september 1944
Op deze dag werd een bombardement uitgevoerd door 20 Engelse bommenwerpers op Duitse geschutsopstellingen (zogenaamde nevelwerpers met acht vuurmonden) die in de bossen van St. Anna waren gepositioneerd. In totaal werden 40 bommen afgeworpen. Achter het washuis en St. Benoit waren veel eenmans schuttersputten aanwezig. Een aantal paviljoens o.a. het ziekenhuis, Notre Dame en Terhagen, werden per ongeluk geraakt met doden en gewonden als gevolg. Bij de kapel was een voltreffer gevallen met veel schade als gevolg en de melkerij was vernietigd. De Duitse soldaten die de geschutsopstellingen bedienden, waren gestationeerd in de boerderij van St. Anna welke ook werd geraakt tijdens deze aanval. (6,7,8,12, 18)

Zondag 1 oktober 1944
Amerikaanse tank aanvallen op het Overloonse Vlak. Enkele paviljoens van St. Anna werden voor het eerst getroffen door granaten. (10,12)

Maandag 2 oktober 1944
De verbindingsweg tussen de Overloonseweg en de Maasheseweg op het St. Anna terrein werd door de Engelsen onder (granaat)vuur gehouden. (6)

Donderdag 5 oktober 1944
Opnieuw werd het St. Anna terrein geraakt door granaatvuur. Paviljoen St. Ghislain en St. Vincent kregen voltreffers te verduren. (6)

Donderdag 12 oktober 1944
Een hevig bombardement raakte deze dag het centrum van Venray. Bron 13 vermeldt dat het centrum van Venray per ongeluk werd gebombardeerd, terwijl het spoorwegemplacement tussen Venray en Oostrum het doel was. De overige bronnen vermelden dat de Duitse linies ten zuiden van en in Venray het doel waren. Er werd in totaal 52.2 ton (464 brisantbommen van 225 pond per stuk) aan brisantbommen afgeworpen door 29 Amerikaanse B-26 (Marauder) bommenwerpers. Ook was er een artilleriebeschieting tijdens de luchtaanval. (6,7,8,9,12,13, 18)

Vrijdag 13 oktober 1944
Het zustershuis werd door Engelse Typhoons gebombardeerd. Er brak brand uit en de verpleegsters evacueerden patiënten naar andere paviljoens onder granaatvuur. De Engelsen waren van mening dat het gebouw vol met Duitsers zat. (6,9)

Zaterdag 14 oktober 1944
Acht Typhoons van No 182 squadron voerden aanvallen met raketten uit op de St. Petrus kerktoren in Venray. De kerktoren werd door de Duitsers gebruikt als uitkijkpunt voor hun artillerie. Het centrum werd voor een deel geraakt. Ook St. Anna werd getroffen (6,7, 8,9,12, 18)

Zondag 15 oktober 1944
Op deze dag werden een aantal paviljoens door granaten geraakt. De paviljoens waren onder andere St. Vincent, St. Vital, St. Jozef en St. Jan. (9)

Maandag 16 oktober 1944
Op deze dag werd o.a. St. Anna onder artillerievuur genomen. Gedurende deze aanval werden 15.000 granaten (18 ponders) door de Engelsen afgevuurd tussen de Overloonse weg en de Maasheseweg. De Duitsers schoten met "88-ers" terug vanuit het net van verdediging in de tuinen en gebouwen op het St. Anna terrein. In de avonduren bereikten de Engelsen het St. Anna terrein aan de noordkant. De Duitsers hadden zich teruggetrokken tot aan het begin van de oprijlaan, achter heggen en tuinen op de Maasheseweg. De St. Petrus bandenkerk werd door de Duitsers opgeblazen. Ook werd de watertoren van St. Anna door de Duitsers opgeblazen. (7,8,9,12, 18)

Dinsdag 17 oktober 1944
De Engelsen (Warwicks) hadden zich, o.a in de bossen ten noorden van het St. Anna terrein en in de kelder van de bakkerij, verschanst. Op deze dag werd een gecentraliseerde aanval op Venray uitgevoerd. De Engelsen lagen onder hevig Duits artillerievuur, afkomstig van de Siegfriedlinie. Verschillende paviljoens werden geraakt door waarschijnlijk tankgranaten daar tanks over het terrein reden. Er was sprake van zeer veel granaattrechters op het terrein. (9, 18)

Woensdag 18 oktober 1944
De Engelsen begonnen zeer vroeg in de morgen (03:00 uur) een hevig artillerie- en mortierbeschieting op het centrum van Venray. Dit was de laatste grote aanval op het centrum van Venray. De Duitsers vielen de Engelsen op het St. Anna terrein aan met granaatvuur. (9, 18)

Donderdag 19 oktober 1944
Op deze dag werd St. Anna geëvacueerd. Venray was nog steeds niet geheel veilig. Er waren nog veel beschietingen. De St. Servatiusweg bleef lange tijd een frontlinie. (7)

25 oktober 1944 – mei / juni 1945
Gedurende deze periode werd en was geheel Venray geëvacueerd. (7)

Maandag 30 oktober 1944
De laatste patiënten en verpleegsters verlieten het St. Anna terrein. Zes mannen bleven achter om op het terrein te passen. (6)

3.2.1 Overige informatie over NGE na WOII op het St. Anna terrein te Venray

In het gemeentearchief en het centrale archief van het Vincent van Gogh instituut, zijn een aantal dossiers bewaard gebleven die informatie verschaffen over NGE in de periode na WOII, op het St. Anna terrein te Venray. Deze dossiers worden genoemd in paragraaf 3.1. De dossiers bevatten stukken over de ligging van mijnenvelden, munitie opslagplaatsen, blindgangers, ruiming van NGE en correspondentie betreffende wederopbouw, subsidieregelingen, facturen, etc.. In de volgende secties worden de stukken benoemd en wordt er een beschrijving gegeven over de inhoud.

Bijlage 2
Bevat lijsten van percelen met daarop aangetroffen explosief materiaal. Het is niet bekend van welke datum deze stukken zijn, maar ze zijn afkomstig uit map 309 (1942-1950) (1). De "terreinen van St. Anna" worden genoemd, waar onontplofte projectielen, pantservuisten, handgranaten en twee mijnenvelden zijn aangetroffen. Het adres van Th. van Dijck, Overloonse weg 49 wordt genoemd. Dit adres is bij St. Anna en er zijn mijnen en granaten aangetroffen. De hoeveelheid mijnen is niet bekend. Andere plaatsaanduidingen met mijnenvelden zijn die van P.J. Ewals op de weg naar Overloon (waarschijnlijk de Overloonseweg), H. Swinkels op de Overloonseweg en M. Willems op de Overloonseweg C 121 aan de beek.

Bijlage 3
Bevat een brief van de burgemeester van Venray gericht aan de heer Horstman (1^{e} Luitenant der Genie) te Maastricht gedateerd op 13 december 1944. De brief betreft de opgave van aanwezige munitie, wapens, onontplofte projectielen en achtergelaten vijandelijk bezit. Er is een opgave van een projectiel tussen de boerderij en kerk langs een paadje in het St. Anna gesticht. Ook is er een lijst afkomstig van de Koninklijke Marechaussee, brigade Venray aanwezig, waar dezelfde informatie als de brief van de burgemeester in staat. (2)

Bijlage 4
Bevat een brief uit 25 juni 1945 van de burgemeester van Venray, gericht aan het bestuur van de "Bijzondere Lagere School" te Venray. De strekking van de brief is dat de burgemeester het advies geeft het onderwijzend personeel de kinderen erop te wijzen niet met projectielen te spelen en vondsten moeten melden aan de onderwijzer. Deze moet op zijn beurt na verificatie van de melding, de melding doorgeven aan de hoofd van de Luchtbeschermingsdienst (de heer M. Martens, Tuinstraat 1).
Een lijst van in de gemeente Venray aanwezige munitie opgesteld naar aanleiding van de schoolactie is ook bijgevoegd (bijlage 4b). Op deze lijst staat het adres van A.J. Kruijsen, Overloonseweg 9. Het is niet bekend waar de munitie uit bestaat. (2)

Tabel 2 geeft een overzicht van aangetroffen NGE in de omgeving van en op het St. Anna terrein.

Lokatie	Soort NGE
Terreinen St. Anna	Onontplofte projectielen, pantservuisten, handgranaten, 2 mijnenvelden
Th.van Dijck, Overloonseweg 49 bij St. Anna	Mijnen en granaten
Terrein St. Anna	Onontplofte projectiel tussen boerderij en kerk, langs een paadje
W. Swinkels, Overloonseweg	Mijnen
M. Willems, Overloonseweg C 121	Mijnen bij de beek
A.J. Kruijsen, Overloonseweg 9	Munitie, etc.

Tabel 2. Overzicht aangetroffen NGE in de omgeving van en op het St. Anna terrein

Bijlage 5
Betreft een doorgestuurde brief, oorspronkelijk afkomstig van Majoor B. van Hasselt, naar burgemeesters in het gezagsgebied van "Provinciale Militaire Commissarissen". Het onderwerp is het vrijgeven van mijnenvelden. In de brief wordt benadrukt dat voormalige mijnenvelden niet met absolute zekerheid kunnen worden vrijgegeven. (3)

Bijlage 6
Is een verklaring op 9 april 1947 van de burgemeester van Venray, waarin wordt verklaard dat na de bevrijding een groot aantal mijnen (ongeveer 25.000 tot 30.000) en munitie verspreid door de gemeente lag. Door de Bomb Disposal onder leiding van Luitenant A.J. Polak zijn er zeker 10.000 verwijderd, en dat er een feestavond werd georganiseerd om dit feit te vieren. Daarna zijn er nog duizenden mijnen geruimd. Het is niet bekend of alle mijnen zijn geruimd. (3)

Bijlage 7
Is een samenvatting van de geleden oorlogsschade op het St. Anna terrein, gedateerd op 23 mei 1946. In algemene termen wordt vermeld dat elk gebouw op het St. Anna terrein in meer of mindere mate beschadigd was. Ook wordt gemeld dat het park, bos en heide hevig geleden hadden. Er wordt gemeld dat drie patienten-paviljoenen tot op de fundamenten gesloopt moesten worden (Terhagen, St. Vital en St. Chislain). Eén patienten-paviljoen was gedeeltelijk gesloopt en kwam voor definitief herstel in aanmerking (waarschijnlijk St. Vincent). Een ander patienten-paviljoen (waarschijnlijk St. Bernard), kwam alleen voor definitief herstel in aanmerking. Voorlopige herstelwerkzaamheden hadden bij dit paviljoen geen zin. De garages en het gebouw van de waterinstallaties waren onherstelbaar beschadigd boven de fundamenten en van de melkerij was het gedeelte boven de kelder vrijwel geheel weggeslagen. Van het verpleegstershuis (Teresia) was de zolder- en de tweede verdieping, verdwenen. Van de bomen op het St. Anna terrein, moest 75% direct worden gerooid en later waarschijnlijk nog meer bomen. (16)

Bijlage 8
Bevat drie kopieën van een lokatiekaart met de oorspronkelijke gebouwen op het St. Anna terrein. Op de kaart is aangegeven wat de status is van de verschillende gebouwen. (17)

Bijlage 9

Is een brief gedateerd 26 augustus 1946. Het onderwerp is het herstel van de wegen op het St. Anna terrein. De brief omvat een beschrijving van de uit te voeren reparaties aan het wegdek waar de deklaag geheel vernield is. Ook wordt de opvulling van gaten in het wegdek middels asfaltbeton beschreven. De lokaties of oorzaak van de beschadigingen aan het wegdek worden echter niet bekend gemaakt. (17)

3.3 Resultaten archiefonderzoek Public Record Office, United Kingdom

Van vele bombardementsvluchten die gedurende de Tweede Wereldoorlog door Geallieerde vliegtuigen boven Nederland is uitgevoerd, bestaan zogenaamde Intelligence Reports, vluchtrapporten met alle relevante informatie over de betreffende vlucht. In totaal bestaan er over de periode 1940-1945 ongeveer 2000 tot 3000 van deze 'flight reports' van bombardementsvluchten boven Nederland. Onder andere met behulp van uit regionale literatuur bekende data van gebeurtenissen in en rond Venray, is in deze vluchtrapporten gezocht naar gegevens over bombardementen die Venray en omgeving getroffen kunnen hebben. Deze rapporten bevinden zich in het Public Record Office in Kew in het Verenigd Koninkrijk. De hier geraadpleegde bronnen zijn gespecificeerd in paragraaf 3.1. Hieronder volgt een beschrijving van relevante informatie die is aangetroffen in deze bronnen.

Bijlage 10
AIR 24/207 bestaat uit het "Operation Record Book" van het "Bomber Command" voor de dag en nacht rondom 12 oktober 1944. Er zijn geen aanwijzingen voor een geplande bombardement op Venray of het spoorweg emplacement bij Oostrum. (14)

Bijlage 11
AIR 27/1134 bestaat uit het "Operation Record Book" voor RAF squadrons. Het squadron is de 124 Wing at B78, gestationeerd in Eindhoven. De periode beslaat 6 tot en met 20 oktober 1944. De aanval op het Zustershuis van 13 oktober 1944 wordt niet genoemd. Op 14 oktober 1944 wordt beschreven dat de kerktoren te Venray twee keer wordt aangevallen door Typhoons, dat er inslagen worden gerapporteerd, maar dat de kerktoren nog steeds overeind staat. Ook werd een 17 cm geschut onder vuur genomen, hoewel deze niet was gesignaleerd. Wel was een grote kuil met gravende mensen zichtbaar. De resultaten van deze aanval waren niet geobserveerd. Op 17 oktober 1944 waren zes mortier posities ten zuiden van Venray het doel van een luchtaanval. Aangezien de posities niet waren gemarkeerd met een rookbom, kon er geen aanval worden uitgevoerd. (15)

3.4 Resultaten interviews

In samenwerking met de gemeente werd een advertentie in een lokale krant geplaatst met een oproep tot informatie over explosieven en oorlogshandelingen in en rond Venray. Een aantal mensen hebben op deze advertentie gereageerd. De resultaten van de telefoongesprekken en eventueel interviews, worden hieronder toegelicht.

16-08-02

Mw. G. Nebic Akelei 80, Venray

De vader van haar vriend heeft het boek "Oorlog en herstel in Noord-Limburg". Het instituut St. Anna wordt in het boek genoemd. Tijdens archief onderzoek is dit boek ingezien. Er was geen relevante informatie over St. Anna.

16-08-02

De heer J. van Well Heidseweg 36, Venray

De heer Van Well had kort na de oorlog als metselaar voor de heer Koopmans van Deurne gewerkt op het St. Anna terrein. De heer Van Well had onder andere gewerkt aan de feestzaal / bioscoop "De Zonnebloem" en aan de liftschacht bij het oude hoofdgebouw. Tijdens zijn eerste drie weken dienstverband voor de heer Koopmans, had de heer Van Well grondwerk verricht. Hij had gehoord dat bij de bouwput van "De Zonnebloem" een projectiel was afgevoerd. De heer Van Well vertelde ook dat inslagkraters op het St. Anna terrein werden opgevuld met puin dat uit het centrum van Venray afkomstig was. Volgens de heer Van Well kwam het voor dat sommige inslagkraters in de gemeente Venray werden opgevuld met resten van munitie. Het is niet bekend of dit ook op het St. Anna terrein werd gedaan.

21-08-02

De heer C. Jacobs Spurkt 5, Venray

De heer Jacobs heeft een loonbedrijf ongeveer 750 meter ten noorden van het St. Anna terrein. De heer Jacobs bood zijn diensten aan in de vorm van een kraan, wanneer er eventueel gezocht zou worden naar NGE. De heer Jacobs heeft echer geen ISO9002 en VCA** certificering. Volgens de vader van de heer Jacobs, lagen er antitank mijnen op zijn weilanden tijdens de oorlog. Ook vlogen er granaten over zijn weilanden en werden de boomkruinen bij het St. Anna terrein eraf geschoten.

26-08-02

De heer M. van Dam St. Odastraat 20, Venray

De heer Van Dam woont 20 jaar in Venray en verzamelt informatie over de slag bij Overloon, maar heeft geen specifieke informatie over het St. Anna terrein. De heer Van Dam heeft het boek St. Anna Vlagt – Rouwt – Bouwt. Dit boek is tijdens het archiefonderzoek ingezien en bevat relevante informatie over St. Anna.

26-09-02
De heer A. Beuving van Broekhuizenstraat 59, Oostrum

De heer Beuving is een voormalige politieagent van de gemeente Venray. Hij heeft gediend vanaf 1964 tot en met 2002. De heer Beuving heeft veel meldingen meegemaakt van gevonden NGE in de bodem in en rondom Venray. Door zijn ervaring werkte de heer Beuving veel samen met de EOD. Als dank voor zijn kennis en ervaring kreeg de heer Beuving bij zijn afscheid als politieagent het ereschild van de EOD. Volgens de heer Beuving was er in zijn tijd bij de politie één melding geweest van een vondst bij het St. Anna terrein. Dit was in een bosperceel ten oosten van het St. Anna terrein bij de Bosweg. Het betrof een 5.5 inch brisant granaat gevonden op een diepte van 1.5 meter minus maaiveld. Aangezien de blindganger vrij diep in de grond lag, werd geconcludeerd dat het hier om een gedumpte blindganger ging. Volgens de heer Beuving kwam het voor dat de inslagkraters in en rondom Venray werden gedempt met allerlei materialen, waaronder NGE (munitie, blindgangers, mijnen). Omdat er veel verschillende Duitse eenheden waren gelegerd rondom en in Venray, is er veel verschillende munitie te vinden, waaronder de uiterst gevaarlijke 2 cm granaten die lijken op punten van geweerpatronen en drempelmijnen die van blik waren gemaakt. De drempelmijnen werden tegen tanks gebruikt. Volgens de heer Beuving kwam het ook voor dat in het heetst van de strijd granaten werden afgevuurd met de zogenaamde vervoersdop er nog op. Deze dop voorkwam dat de granaat kon exploderen tijdens het vervoer. Doordat de vervoersdop nog op de granaten zat, verdwenen deze als blindganger in de grond.

3.5 Samenvatting historisch onderzoek

Het literatuur- en archiefonderzoek naar het eventueel voorkomen van NGE in het onderzoeksgebied, heeft veel informatie opgeleverd over de oorlogsgeschiedenis van Venray. Met name in de periode 30 september tot en met 18 oktober 1944 lag het St. Anna terrein geregeld onder vuur door luchtaanvallen of artilleriebeschietingen van zowel de Engelsen als de Duitsers. De Duitsers hadden een artilleriestelling in de bossen op het terrein en soldaten waren gelegerd in de boerderij. De artilleriestelling werd op 30 september 1944 aangevallen door Engelse Typhoons. Tijdens deze aanvallen werden paviljoens beschadigd en vielen doden en gewonden. In totaal werden 40 bommen afgeworpen tijdens deze aanval. In de periode 1 tot en met 5 oktober lag het St. Anna terrein geregeld onder artillerievuur. Op 13 oktober werd het Zustershuis gebombardeerd door Engelse Typhoons. Op 14 oktober 1944 werd de St. Petrus kerktoren in het centrum van Venray onder vuur genomen door Engelse Typhoons. Ook St. Anna werd geraakt. Op 15 oktober 1944 werden een aantal paviljoens geraakt door granaten. Op 16 oktober 1944 vond een grootscheepse artillerieaanval plaats waarbij 15.000 granaten (18 ponders) op en rondom het St. Anna terrein terecht kwamen. Op 17 oktober 1944 vonden er verschillende schermutselingen plaats tussen de Engelsen die zich aan de noordkant van het St. Anna terrein bevonden en de Duitsers die zich ten zuiden van het St. Anna terrein bevonden. Verscheidene tanks reden rond op het terrein en vuurden granaten af. Na deze periode was er een algemene evacuatie en bleven zes mannen achter op het terrein om op te letten. Wat er met het terrein in deze periode gebeurd is niet bekend. Na de oorlog werd de schade opgemaakt en bleek dat drie patienten-paviljoens moesten worden gesloopt. Het betrof Terhagen, St. Vital en St. Chislain. Eén patienten-paviljoen was gedeeltelijk gesloopt en kwam voor definitief herstel in aanmerking (waarschijnlijk St. Vincent). Een ander patienten-paviljoen (waarschijnlijk St. Bernard), kwam alleen voor definitief herstel in aanmerking. Voorlopige herstelwerkzaamheden hadden bij dit paviljoen geen zin. De garages en het gebouw van de waterinstallaties waren onherstelbaar beschadigd boven de fundamenten en van de melkerij was het gedeelte boven de kelder vrijwel geheel weggeslagen. Van het verpleegstershuis (Teresia) was de zolder- en de tweede verdieping, verdwenen. Van de bomen op het St. Anna terrein, moest 75% direct worden gerooid en later waarschijnlijk nog meer bomen.

Er werd na WOII een inventarisatie gemaakt van aanwezige NGE in de gemeente Venray. Op het St. Anna terrein kwamen mijnenvelden, munitie en onontplofte projectielen voor (zie tabel 2). Het is niet bekend waar de mijnenvelden lagen.

Het kwam voor dat inslagkraters op het St. Anna terrein werden opgevuld met puin uit de gemeente Venray. Er bestaat een kans dat het puin voor een deel bestaat uit (delen van) munitie en onontplofte projectielen.

Op grond van het archief- en literatuuronderzoek kan worden geconcludeerd dat de aanwezigheid van NGE in de bodem van de onderzoekslokatie vaststaat. Om hierover meer uitspraken te kunnen doen, zijn vervolgens de luchtfoto archieven van de Universiteit Wageningen, de Topografische Dienst in Emmen en de Royal Air Force (RAF) en de United States Airforce (USAF) in Keele, Verenigd Koninkrijk, geraadpleegd. De resultaten van het luchtfoto onderzoek staan beschreven in het volgende hoofdstuk.

4 Interpretatie luchtfoto's

Voor de luchtfoto interpretatie zijn de volgende archieven geraadpleegd:

- Universiteits Bibliotheek, Wageningen University and Research Center
- Topografische Dienst Emmen
- Air Photo Archive, University of Keele, United Kingdom

De gebruikte luchtfoto's zijn opgenomen tijdens verkenningsvluchten (vlak) na de bombardementsvluchten tijdens WOII. Op basis van de aanvalsdata op Venray en het St. Anna terrein: 30 september 1944 en 12, 13 en 14 oktober 1944, zijn vier luchtfotosets gevonden. Twee luchtfotosets dienen als referentie (21 augustus 1942 en 12 september 1944) en twee luchtfotosets zijn na luchtaanvallen opgenomen (6 en 15 oktober 1944). Tabel 3 hieronder geeft een overzicht van de foto's die zijn gereproduceerd en vervolgens geïnterpreteerd. Voor de luchtfotosets afkomstig uit de Air Photo Archive, Keele, waren tevens zogeheten *sortie plots* beschikbaar. Dit zijn lokatiekaarten waarop de positie van de luchtfoto's is weergegeven. Kopieën van deze sortie plots zijn in de bijlage bijgevoegd.

Datum	Afkomstig uit	Foto nummers
21 augustus 1942	Air Photo Archive, Keele	140-142
12 september 1944	Air Photo Archive, Keele	3080-3082
6 oktober 1944	Air Photo Archive, Keele	3110-3115 en 4111-4113
15 oktober 1944	Topografische Dienst, Emmen	3388

Tabel 3. Gebruikte luchtfoto's

In de volgende secties volgt een omschrijving van wat er op de luchtfotosets zichtbaar is. Aan de hand van de luchtfoto die het dichtst boven het onderzoeksgebied genomen is, wordt de interpretatie beschreven. De fotonummer en bijlage nummer waar de foto zich in dit rapport bevindt, wordt tevens vermeld.

21 augustus 1942
Luchtfoto 141, bijlage 12.
De luchtfoto is genomen van grote hoogte waardoor details in het landschap moeilijk te interpreteren zijn. Het terrein van St. Anna is bosrijk aan de west- en oostzijde. De bossen in het westen van het terrein zijn homogener dan de bossen aan de oostzijde. De bossen aan de westzijde van het terrein grenzen aan weilanden – akkers die weer grenzen aan de Overloonse weg. Aan de oostzijde lijkt wat kap en daarna herbeplanting te hebben plaatsgevonden. Deze bossen grenzen aan de Bosweg. In het midden van het terrein zijn grasvelden, paden en gebouwen zichtbaar. Ten noorden van het St. Anna terrein is een groot perceel zichtbaar waar geen bomen zijn geplant. Dit perceel is waarschijnlijk als grasland in gebruik. Aan de zuidzijde van het terrein is een groot perceel met een homogeen gewas zichtbaar. Op het perceel staan huizen die aan de Noordsingel grenzen. Op de luchtfoto zijn geen kenmerken zichtbaar die duiden op inslagen van vliegtuigbommen of granaten.

12 september 1944
Luchtfoto 3082, bijlage 13.
Op deze foto zijn geen verstoringen, in de vorm van inslagkraters van vliegtuigbommen of granaten op het terrein, zichtbaar. Ook zijn er geen aanwijzingen van beschadigde gebouwen (in de vorm van kapotte daken) zichtbaar.

6 oktober 1944
Luchtfoto 3112 en 4112, bijlage 14a en 14b.
Op deze foto, die genomen is vlak voor de luchtbombardement van 12 en 13 oktober 1944 en de luchtbeschietingen op 14 oktober 1944, zijn een aantal verstoringen in de vorm van inslagkraters zichtbaar op en rondom het St. Anna terrein. Deze inslagkraters zijn mogelijk afkomstig van de luchtaanval op 30 september 1944, op een Duitse "nebelwerpfer" die in de bossen van het St. Anna terrein was gestationeerd. Volgens bron 6,7,8 en 12 (paragraaf 3.1) werden een aantal paviljoenen geraakt. Op de luchtfoto zijn echter geen aanwijzingen te vinden van beschadigde gebouwen. Een groot deel van de inslagkraters zijn zichtbaar ten noorden en noordoosten van het St. Anna terrein en vallen onder risicoklasse 4 (zie tabel 1). In een perceel dat grenst aan de Bosweg en de Dr. Kortmannweg zijn drie inslagen zichtbaar van niet ontplofte vliegtuigbommen of granaten en vormen dus aanwijzingen voor blindgangers met risicoklasse 1. In het noordgedeelte van het St. Anna terrein zijn in het perceel dat wordt gebruikt als grasland, zes inslagen zichtbaar van vliegtuigbommen of granaten waarvan drie inslagen blindgangers zijn met risicoklasse 1 en drie inslagen met risicoklasse 4. Aan de rand van de bosweg in het noordgedeelte van het St. Anna terrein is een inslagkrater zichtbaar van een ontplofte vliegtuigbom of granaat en heeft risicoklasse 4. Verder zijn op het perceel ten noorden van de Bosweg acht inslagen zichtbaar van ontplofte vliegtuigbommen of granaten met risicoklasse 4. Ten noorden van de Overloonseweg zijn 14 inslagen zichtbaar met risicoklasse 4.
In het centrum van het St. Anna terrein is ter hoogte van het verpleegstershuis (Teresa) een mogelijke inslagkrater zichtbaar van risicoklasse 4. Op beide foto's is een kratervormige structuur zichtbaar en zijn de bomen langs een wandelpad voor een deel verdwenen ten opzichte van de referentie foto's.
Aan de westzijde van het St. Anna terrein zijn drie inslagen zichtbaar met risicoklasse 4. Eén inslagkrater bevindt zich net ten noordoosten van de kruising tussen de Overloonseweg en de Laagheidseweg. De andere twee inslagkraters bevinden zich op een open perceel ten oosten van de Overloonseweg tussen de Noordsingel en de Broekweg.
Op het zuidelijke deel van het St. Anna terrein zijn, op het perceel ten zuiden van de St. Annalaan, vijf inslagkraters zichtbaar van risicoklasse 4.

Tabel 4 geeft een overzicht van de lokaties van de inslagen op het St. Anna terrein en tabel 5 geeft een overzicht van inslagen rondom het St. Anna terrein.

Lokatie	Aantal inslagen	Risicoklasse
Ten noordoosten van boerderij	3	1
Ten noorden van boerderij	3	4
Ten noorden van begraafplaats aan de rand van de Bosweg	1	4
Pad voor verpleegstershuis (Teresia)	1	4
Ten noordoosten van kruising Overloonseweg en Laagheidseweg	1	4
Ten zuidoosten van kruising Overloonseweg en Broekweg	2	4
Ten zuiden van St. Annalaan	5	4

Tabel 4. Overzicht inslagen op het St. Anna terrein

Lokatie	Aantal inslagen	Risicoklasse
Ten noorden van de Overloonseweg	14	4
Ten noorden van de Bosweg	8	4
Ten noorden van de Ambachtstraat	1	4
Perceel ten zuiden van Ambachtstraat en ten westen van de Spurkterweg	6	4
Perceel ten zuiden van Ambachtstraat en ten oosten van de Bosweg	1	4
Perceel ten oosten van de Bosweg en ten westen van Dr. Kortmannweg	3 1	1 4

Tabel 5. Overzicht inslagen rondom het St. Anna terrein

15 oktober 1944

Luchtfoto 3388, bijlage 15.

Deze luchtfoto is een dag na de luchtbeschietingen, die gericht waren op de St. Petrus toren op 14 oktober 1944. De luchtfoto is voor een deel onscherp door waarschijnlijk een vliegbeweging tijdens de opname. Op de foto zijn de inslagkraters met risicoklasse 4 zichtbaar die ook op de luchtfoto's van 6 oktober 1944 zichtbaar waren (zie tabel 4). Er zijn verder geen aanwijzingen dat het terrein, tijdens de luchtbombardement van 12 oktober 1944 geraakt is door afgezwaaide vliegtuigbommen of granaten. Het verpleegstershuis werd in brand gebombardeerd tijdens een luchtaanval op 13 oktober 1944 (6,9). Hierbij werd het dak volledig vernield, maar bleven de muren overeind staan (zie foto 1). Op de luchtfoto zijn de contouren van het verpleegstershuis duidelijk zichtbaar en is duidelijk te zien dat het dak er niet meer op zit (afwezigheid van schaduw). Er zijn geen aanwijzingen dat het St. Anna terrein geraakt is door afgezwaaide vliegtuigbommen van de aanval op 14 oktober 1944. Bron 12 (zie paragraaf 3.1) meldt echter dat ook St. Anna werd getroffen tijdens de aanval op 14 oktober 1944. Op 15 oktober 1944 werd het St. Anna terrein ook door artillerie beschoten. Een aantal paviljoens werden geraakt (6).

Het verpleegstershuis dat op 13 October 1944 door oorlogshandelingen gedeeltelijk is uitgebrand. Voorkant

Foto 1. Voorkant van uitgebrande verpleegstershuis. Behalve het dak, is het gebouw vrijwel intact

4.1 Samenvatting luchtfoto interpretatie

Op de referentieluchtfoto's van 21 augustus 1942 en 12 september 1944 zijn geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op inslagen van bommen of granaten op het St. Anna terrein. Op de luchtfoto's van 6 oktober 1944 zijn op het St. Anna terrein in totaal 14 inslagen zichtbaar van mogelijk vliegtuigbommen en/of granaten. Deze zijn waarschijnlijk afkomstig van de luchtaanval op 30 september 1944, op een Duitse artilleriestelling die was gepositioneerd in de bossen van het St. Anna terrein. Tijdens deze aanval werden een aantal paviljoens geraakt (bron 6,7,8,12 en 18 zie paragraaf 3.1). Drie inslagen met risicoklasse 1, zijn zichtbaar op het noordelijke gedeelte van het St. Anna terrein. De overige inslagen hebben risicoklasse 4. Op 5 oktober 1944 lag St. Anna onder granaatvuur. Een aantal paviljoens werden geraakt (6). Op de luchtfoto's van 6 oktober 1944 is echter geen schade van beide aanvallen zichtbaar bij de paviljoens. Foto 2 verklaart waarom eventuele beschadigingen van paviljoenen na artillerie aanvallen niet zijn te zien op luchtfoto's. Op de foto is zichtbaar dat alle dakpannen zijn verdwenen, maar de dakspanten zijn nog wel aanwezig. Op een luchtfoto lijkt het dan nog steeds alsof een onbeschadigde dak aanwezig is.

Foto 2. Overzicht beschadigd dak

Op de luchtfoto van 15 oktober 1944 is zichtbaar dat het dak van de verpleegstershuis is verdwenen na de brand die voorkwam na de luchtaanval op 13 oktober 1944. Op de luchtfoto van 15 oktober 1944 is geen schade zichtbaar na de luchtaanval op de St. Petrus kerktoren op 14 oktober 1944. Alleen inslagen met risicoklasse 4 zijn zichtbaar die ook op de luchtfoto's van 6 oktober 1944 voorkomen. Het St. Anna terrein werd deze dag geraakt door granaten. Een aantal paviljoens werd beschadigd. Een overzicht van inslagen op en rondom het St. Anna terrein wordt gegeven in tabel 4 en 5.

5 Samenvatting en conclusies

De gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling, hierna te noemen "opdrachtgever", heeft op 2 juli 2002 schriftelijk aan T&A Survey BV (T&A) opdracht verleend voor het uitvoeren van een historisch onderzoek naar de aanwezigheid van Niet Gesprongen Explosieven (NGE) in de bodem op het terrein van het psychiatrisch instituut St. Anna. Het terrein is eigendom van het Vincent van Gogh Instituut (VVGI) dat haar zorgtaken gaat concentreren op een ander terrein. De lokatie St. Anna zal binnen enkele jaren gefaseerd worden afgestoten en een andere bestemming krijgen.

In het kader van de voorbereidingen van de uit te voeren bouwwerkzaamheden, dient inzicht verkregen te worden in de mogelijke aanwezigheid van NGE binnen het gebied. Door opdrachtgever is aangegeven dat zich gedurende de Tweede Wereldoorlog (WOII) mogelijk luchtbombardementen maar in ieder geval gevechtshandelingen hebben voorgedaan binnen of nabij het onderzoeksgebied. Venray heeft in het najaar van 1944 en het voorjaar van 1945 in de frontlinie van gevechtshandelingen gelegen. In ieder geval is bekend dat zich binnen het terrein loopgraven en schutterputten bevonden van de Duitse Wehrmacht danwel van de Geallieerde troepen.

Omdat eventueel aanwezige NGE een risico kunnen vormen voor de uit te voeren bouwwerkzaamheden is het van belang dat het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van eventuele NGE of andere risicovolle oorlogsrelicten onderzocht wordt om zodoende de voortgang en veiligheid van de bouwwerkzaamheden te kunnen waarborgen. Daarom is door de opdrachtgever besloten T&A een historisch onderzoek te laten uitvoeren naar de aanwezigheid van NGE op het St. Anna terrein.

Voor het historisch onderzoek naar de aanwezigheid van NGE op het St. Anna terrein te Venray, is gebruik gemaakt van bestaande informatie uit (gemeente)archieven, streekgebonden literatuur en luchtfotomateriaal.

Het archief- en literatuuronderzoek heeft als doel een beeld te vormen van eventuele gevechtshandelingen die binnen een gebied hebben plaatsgevonden. In de literatuur is gezocht naar data waarop gevechtshandelingen in de omgeving van of op de onderzoekslokatie hebben plaatsgevonden. Deze data hebben vervolgens als basis gediend voor het onderzoek in de luchtfoto archieven, waar op datum naar de juiste foto's dient te worden gezocht. Het archiefonderzoek is uitgevoerd in archieven in Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

Op grond van het archief- en literatuuronderzoek kan worden geconcludeerd dat de onderzoekslokatie verdacht is voor de aanwezigheid van NGE.

In de periode 30 september tot en met 18 oktober 1944 lag het St. Anna terrein geregeld onder vuur door luchtaanvallen of artilleriebeschietingen van zowel de Engelsen als de Duitsers. De Duitsers hadden een artilleriestelling in de bossen op het terrein en soldaten waren gelegerd in de boerderij. De artilleriestelling werd op 30 september 1944 aangevallen door Engelse jachtbommenwerpers van het type Typhoon. Tijdens deze aanvallen werden paviljoens beschadigd en vielen doden en gewonden. In totaal werden 40 bommen afgeworpen tijdens deze aanval. In de periode 1 tot en met 5 oktober lag het St. Anna terrein geregeld onder zwaar artillerievuur. Op 13 oktober werd het Zustershuis gebombardeerd door Engelse Typhoons. Op 14 oktober 1944 werd de St. Petrus kerktoren in het centrum van Venray onder vuur genomen door Engelse Typhoons. Ook St. Anna werd geraakt. Op 15 oktober 1944

werden een aantal paviljoens geraakt door granaten. Op 16 oktober 1944 vond een grootscheepse artillerieaanval plaats waarbij 15.000 granaten (18 ponders) op en rondom het St. Anna terrein terechtkwamen. Op 17 oktober 1944 vonden er verschillende schermutselingen plaats tussen de Engelsen die zich aan de noordkant van het St. Anna terrein bevonden en de Duitsers die zich ten zuiden van het St. Anna terrein bevonden. Verscheidene tanks reden rond op het terrein en vuurden granaten af. Na deze periode was er een algemene evacuatie en bleven zes mannen achter voor de controle en onderhoud op het terrein. Wat er met het terrein in deze periode gebeurd is niet bekend.

Na de oorlog werd de schade opgemaakt en bleek dat drie patienten-paviljoens moesten worden gesloopt. Het betrof Terhagen, St. Vital en St. Chislain. Eén patienten-paviljoen was gedeeltelijk gesloopt en kwam voor definitief herstel in aanmerking (waarschijnlijk St. Vincent). Een ander patienten-paviljoen (waarschijnlijk St. Bernard), kwam alleen voor definitief herstel in aanmerking. Voorlopige herstelwerkzaamheden hadden bij dit paviljoen geen zin. De garages en het gebouw van de waterinstallaties waren onherstelbaar beschadigd boven de begane grond en van de melkerij was het gedeelte boven de kelder vrijwel geheel weggeslagen. Van het verpleegstershuis (Teresia) was de zolder- en de tweede verdieping, verdwenen. Van de bomen op het St. Anna terrein moest 75% direct worden gerooid en later waarschijnlijk nog meer bomen. Over de ligging van verdedigingswerken en schutterputten is geen informatie gevonden.

Uit een inventarisatie gedateerd net na WOII, blijkt dat op het St. Anna terrein twee mijnenvelden lagen en dat er sprake was van onontplofte projectielen en munitie (zie tabel 2, blz. 13).

Correspondentie van vlak na WOII geeft aan dat er veel moeite werd gedaan om de in de gemeente aanwezige NGE op te ruimen. Toch gaf Majoor B. van Hasselt, woordvoerder van de Bevelhebber Nederlandse Strijdkrachten, Dienst Opruiming Mijnen, aan, dat voormalige mijnenvelden niet met absolute zekerheid vrij te geven waren. Ook is er informatie gevonden over een feestavond ter ere van het opruimen van 10.000 mijnen. Nadien waren er nog duizenden geruimd, terwijl uit de verklaring van de burgemeester van Venray blijkt, dat 25.000 tot 30.000 mijnen en een aanzienlijke hoeveelheid munitie door de gemeente verspreid lag.

Vervolgens zijn de luchtfoto archieven van de Universiteit Wageningen, De Topografische Dienst in Emmen en de Royal Air Force (RAF) en de United States Airforce (USAF) in Keele, Verenigd Koninkrijk, geraadpleegd. Op basis van de aanvalsdata op Venray en het St. Anna terrein: 30 september 1944 en 12, 13 en 14 oktober 1944, zijn vier luchtfotosets gevonden. Twee luchtfotosets dienen als referentie en twee luchtfotosets zijn na luchtaanvallen opgenomen.

Op de referentieluchtfoto's van 21 augustus 1942 en 12 september 1944 zijn geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op inslagen van bommen of granaten. Op de luchtfoto's van 6 oktober 1944 zijn op het St. Anna terrein in totaal 14 inslagen zichtbaar van vliegtuigbommen en/of granaten. Deze zijn waarschijnlijk afkomstig van de luchtaanval op 30 september 1944, op een Duitse artilleriestelling die was gepositioneerd in de bossen van het St. Anna terrein. Tijdens deze aanval werden een aantal paviljoens geraakt (bron 6,7,8,12 en 18 zie paragraaf 3.1). Drie inslagen met risicoklasse 1, zijn zichtbaar op het noordelijke gedeelte van het St. Anna terrein. De overige inslagen hebben risicoklasse 4. Op 5 oktober 1944 lag St. Anna onder granaatvuur. Een aantal paviljoens werden geraakt (6). Op de luchtfoto's van 6 oktober 1944 is echter geen schade van beide aanvallen zichtbaar bij de

paviljoens. Op de luchtfoto van 15 oktober 1944 is geen schade zichtbaar na de luchtaanval op de St. Petrus kerktoren op 14 oktober 1944. Wel zichtbaar is de beschadiging van het dak van het verpleegstershuis na de luchtaanval van 13 oktober 1944. Alleen inslagen met risicoklasse 4 zijn zichtbaar die ook op de luchtfoto's van 6 oktober 1944 voorkomen. Het St. Anna terrein werd deze dag geraakt door granaten. Een aantal paviljoens werd beschadigd. Er is echter geen schade aan de paviljoens zichtbaar op de luchtfoto. Tabellen 4 en 5 (blz. 21) tonen een overzicht van inslagen zichtbaar op en rondom het St. Anna terrein. Op het St. Anna terrein zijn drie inslagen zichtbaar met risicoklasse 1.

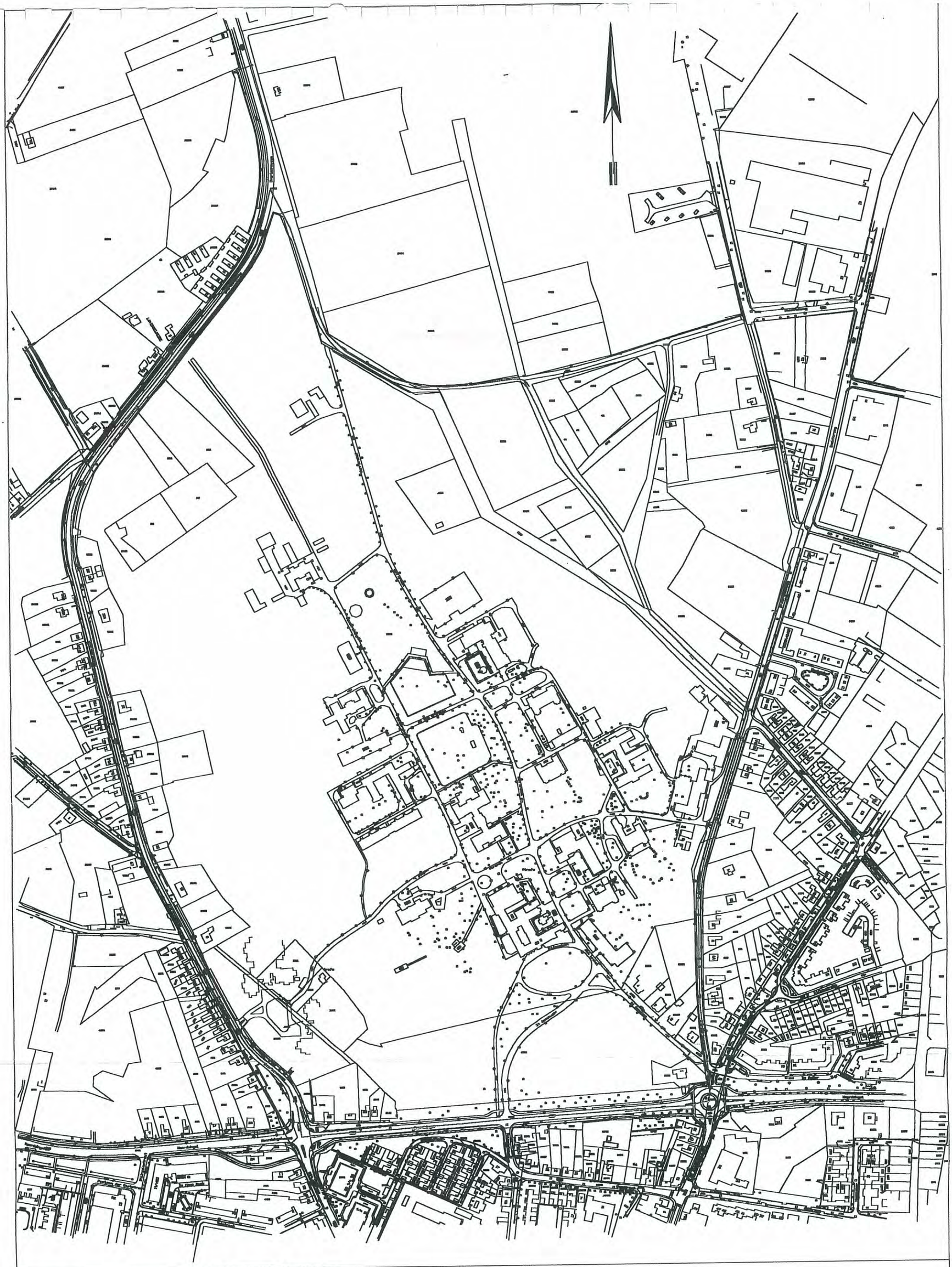
Samenvattend kan worden gesteld dat er weinig concrete informatie is over de ligging van NGE of verdedigingswerken in de bodem van het St. Anna terrein. Een beperkte zone is verdacht voor de aanwezigheid van blindgangers van vliegtuigbommen (zie bijlage 16). Buiten de vier luchtaanvallen op Venray en St. Anna, zijn er veel zware artillerie- en tankaanvallen uitgevoerd op en rondom het St. Anna terrein. Er waren veel inslagen op het St. Anna terrein tijdens deze aanvallen. Ook is er sprake van de plaatsing van mijnen waarvan niet bekend is of deze zijn opgeruimd. Schaderapporten opgenomen net na WOII geven geen concreet beeld over de ligging van NGE afkomstig van lucht-, tank- of artillerieaanvallen.

Op grond van de resultaten van het historisch onderzoek wordt geconcludeerd dat de lokatie St. Anna als verdacht dient te worden beschouwd voor de aanwezigheid van NGE uit WOII.

Verklarende woordenlijst

Term	Verklaring
Bomber Command	Bomber Command Group, onderdeel van de Engelse luchtmacht dat tot taak had zowel militaire als niet-militaire doelen in Duitsland en bezette gebieden aan te vallen
Flight report	Vluchtrapport van bombardementsvluchten, met informatie over weerscondities, vluchtroutes, aantal vliegtuigen, bommenlading etc.
Intelligence report	Beschrijvingen met resultaten van bombardementen, aantal afgeworpen bommen, succesratio etc. Intelligence Reports en Flight Reports gaan vaak samen
NGE	Niet Gesprongen Explosieven
Operations Record Book	Archief waarin geallieerde bombardementsvluchten per luchtmachteenheid op datum beschreven staan
RAF	Royal Air Force, de luchtmacht van Groot-Brittannië
NIOD	Nederlands Instituut voor Oorlogs Documentatie
Sortie	Lijn van gemaakte luchtfoto's in een fotoverkenningsvlucht
Targets	Doelen voor de luchtaanvallen door de geallieerde luchtmacht. Doelen werden onderverdeeld naar prioriteit: *first, second, third*
USAF	United States Air Force, de luchtmacht van de VS

Bijlage 1: Overzicht onderzoekslokatie St. Anna

T&A SURVEY	**Bijlage 1: Overzicht lokatie St. Anna**
	Project: 0402-GPR443
	Opdrachtgever: Gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling
	Datum:
	Schaal: 1 : 4000

Bijlage 2: Archiefstukken uit map 309 (1942-1950)

Naam en adres eigenaar.	Grootte perceel	bouw- grasland	Aantallen en soort	Opmerkingen.
M.H. Arts, I 45 , IJsselsteijn.	4 m2.	bouwland.	8 granaten	Vlak langs de weg.
G. Swinkels, Zwarte Klef B 23	1 h.a.	bouwland, weiland G. Swinkels	mijnen	een perceel voor het huis een perceel aan de Nieuwe Molen (Café)
A. Cremers, Zwarte Klef A 3	30 roeden	bouwland	mijnen	voor het huis van Swinkels, Zwarte Klef, B 33
P. Jeuken, Stationsweg C 15	30 m2.	bouwland	projectielen	achter het huis, langs de sloot.
A. Pouwels, I 47 IJsselsteijn.	5 à 6 are	bouwland	8 raketbommen 3 phosphor bommen 1 pantservuist.	Zijn afkomstig van een neergestort vliegtuig. Liggen bij elkaar, vlak achter het huis.
F.H. van Soest, I 76 , IJsselst.	1 m2.	weiland	niet ontploft proj.	Vlak achter het huis, gevaar voor kinderen.
Terreinen van "St. Anna".	72 h.a.	bouwland weiland bosch en terrein	onontplofte proj. pantservuisten handgranaten 2 mijnenvelden	Naam en adres van den persoon, die het best met deligplaats op de hoogte is : W.M. Clephan Overloonscheweg 13, Venraij.
M. Willems, C 121, Overloon.	4,5 h.a.	bouwland weiland	mijnen	langs de beek aan de Overloonsche weg bij de Nieuwe Molen.
P.H. Bovee, Veulen, H 38	3 h.a.	broekgrond	40 projectielen	Om het huis en in het veld.
Rongen,.... Zwarte Klef, A9	eenige m2.	tuin	2 projectielen 1 pantservuist wat munitie	Om het huis.
P.J.M. Classens, Oirlo F 25	eenige m2.	bouwland	1 bom, 1 granaat	

L. Hendrix, D 42, Oostrum.	3 h.a.	bouwland	mijnen	aan de Oostrumsche beek bij de brug.
C. Thijssen, Gasstraat 14, Venray.	eenige m2.	tuin	4 pantservuisten	gevaar voor kinderen.
W.J. Michels, Merselo M 121.	eenige m2. eenige m2.	bouwland bouwland	22 mijnen granaten	bij het huis in het Rozendaal.
J. Janssen, Merselo M 120. Daalland.	15 are	bouwland	mijnen	bij het huis
H. Vollebergh, G 4b, Castenray.	40 are	tuin	2 handgranaten	in den tuin.
M. van Staveren, Veulen I 24 nu H 41	2 h.a.	weiland	mijnen	aan het eind van de Veulensche grint
H. Th. Jager, Veulen H 41	0.25 h.a.	bouwland	mijnen	aan het eind van de Veulensche grin
Kinderen Willems, K 54 Laagriebroek.	1 h.a.	bouwland	mijnen	nabij de hoeve " De Blakt".
W.H. Swinkels, N 1a, IJsselsteijn.	½ h.a.	weiland	24 mijnen	achter hoeve " De Keizer ".
H.J.Th.J. Messemaekers, Hoenderstr. 10	eenige m2.	tuin	raketbom en granaten	achter dit perceel.
W. Arts, K 61, Leunen.	40 are	bouwland	mijnen	tegenover Pakhuis Boerenbond.
J. Pijpers, Hoenderstraat 17, Venray.	eenige m2.	tuin	6 mortieren	aan de Lindstraat 3
Th. van Dijck, Overl. weg 49, Venray.	????	bouwland	mijnen en granaten	bij St. Anna H.
Kinderen Thissen, Veulen H 36a.	6 h.a.	bouw en weiland	mijnen	St. Hendrikushoeve, Loorbaan.

Volgn.	Plaatsaanduiding	Voorwerpen	Opmerkingen
58	Spreeuwenberg Veulen H 29	Mijnen	
59	J.Burgers Veulen	,,	
6o	Boom Steenfabriek Veulen	,,	
61	Van Ool Veulen H 35	,,	
62	H.Derks Veulen H 33	,,	
63	F.Arts Veulen H 35b	,,	
64	Chr.Nellen Overbroek	,,	
65	Cornelissen Veulen K 1o2	,,	
66	S.Lemmen Ysselstein N 3a	,,	
67	W.H.Swinkels Ysselstein N1a	24,Mijnen	
68	J.M.Swinkels Ysselstein N 5b	Mijnen	In de Hei
69	H.Maas Deurneschenweg	,,	
7o	Ewals Ontginning Ysselstein	,,	
71	P.Claessens Ysselstein N2a	,,	Op den weg
72	L.Arts Peelplan Zuid	,,	,, ,, ,,
73	A.Janssen Ysselstein N 1	,,	,, ,, ,,
74	M.J.Emonts Merselo M 18	,,	Merseloscheweg
75	A.H.Van Vechel Merselo M 14	,,	Bij huis
76	J.Arts Merselo Zwart water	,,	,, ,,
77	M.L.Van Meyel Merselo M 57	,,	Kempkensberg
78	Kind.Poels Merselo M 4o	,,	Bakelsche dijk.Bijeenverzameld in het bosch langs de weg
79	P.J.Ewals weg naar Overloon	,,	
8o	H.A.Proosten Hiept	,,	
81	A.H.Van Veghel Hazenhut	,,	
82	L.Poels Haag M 11	,,	
83	G.Poels Daland	,,	
84	J.Janssen Merselo M 12o	,,	
85	A.Jacobs Merselo Zwart water	,,	
86	P.J.Wienen Merselo Zwart water	,,	
87	M.J.Emonts Merselo M 18	,,	
88	Gebr.Van Helden Merselo M 42	,,	
89	Kamp Endepoel	,,	
9o	Gemeentebosschen Merselo	,,	Inlichtingen bij H.Manders,voorwerk Teatril-Merselo
91	Venrayseh Broek	,,	Inlichtingen bij Van der Hulst venrayseh Broek
92	Beerkens Maash.weg 41	,,	
93	Th.van Dijk, Overl.weg 49	,,	
94	Lemmen Brukske	,,	
95	Kusters Langstraat 53	,,	
96	Voermans,weg Franssen	,,	
97	H.van Gerven Broek	,,	Op weiland
98	Poels Groote str.	,,	Bouwland,Overl.weg beek
99	P.J.Vermeulen Langeweg	,,	Weide Laagh.weg
1oo	H.Wismans Maash.weg	,,	Nieuwe Molen,Overl.weg en Smakt.weg
1o1	M.Swinkels,Brukske C79	,,	
1o2	Lenssen Brukske C 8o	,,	
1o3	W.Litjens Brukske C78	,,	
1o4	M.Janssen Beekweg 18	11 mijnen	Bouwland aan de Laagheidscheweg
1o5	Drabbels Langstraat	,,	Enge Steeg
1o6	Fr.Swinkels Buitenweg	,,	Bouwland aan de Maash.weg
1o7	J.F.C.H.Maas Oud.Oostr.weg	,,	
1o8	Geurts Buitenweg 4	,,	
1o9	B.L.van Lipzig Maash.weg 16	,,	In de Cleze Vennen
11o	H.Swinkels Overl.weg	,,	
111	G.Swinkels Spurkterweg B 23	,,	
112	A.Cremers ,, B 3	,,	
113	M.Willems Overl.weg C 121	,,	Aan de Beek
114	Wegen in Laag- en Hoogriebroek	,,	
115	M.Voermans Laagh.weg 16	,,	

KONINKLIJKE MARECHAUSSEE
BRIGADE VENRAY.

Opgave van plaatsen waar zich nog niet ontplofte projectielen bevinden.

1 Projectiel tusschen boerderij en kerk langs een paadje in het St.Annagesticht.
1 Projectiel in een bemtrechter achter de garage van Derkse aan de Paterstraat.
1 Projectiel op de bovenste zolder bij Coenen - Heutakkers in de Hofstraat.
1 Projectiel achter den tuin van GOMMANS op het Kerkhof.
1 Projectiel onder linkerhoek onder de woning van v.d.PASCH Smakterweg No.2.
1 Projectiel in den tuin van B.Kersten Maasheeschewег
1 Projectiel tegen de schuurdeur van Gez. RAEDTS aan den Maasheeschewег.
1 Projectiel achter de woning van J.Barends op de Kemp in een roggeveldje.
3 Pantservuisten achter de woning van DRABBELS Langstraat No.43.
1 Projectiel onder de steep bij B.SANDERS Eindstraat
Verschillende projectielen aan den weg naar MERSELO vanaf het ziekenhuis.

2 Mijn langs den weg op het puin in de Paterstraat tusschen de woningen van SALA en Krykamp.
1 Mijn langs den weg op het puin in de Paterstraat tusschen Kusters en Ambrosius.

4 Projectielen m..s. de woning van Bakker xxx Batemans ang.str..t 18.

1 Projectiel achter de woning van H.v.HELDEN Grootestraat. Ligt in de kruiwagen.

1 Projectiel voor de woning van JACOBS Heuvel.

Bijlage 3: Brief uit 1944 van de burgemeester van Venray, betreft opgave van onontplofte projectielen

1.783

19.

13 December 1944.

gave aanwezige minutie, wapens
ontplofte projectielen; achterge-
ten vijandelijk bezit.

Aan
den Heer Horstman
le Luitenant der Genie
p/a Militair Gezag
Witte Huis
te
MAASTRICHT.

Ter voldoening aan het schrijven van den Heer Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg te Maastricht dde 31 October 1944, Kabinet No. 74 V, betreffende nevenvermeld onderwerp, heb ik de eer U.WelEdelGestrenge hierbij de navolgende opgave te doen van plaatsen waar zich nog niet ontplofte projectielen en mijnenvelden bevinden.

1 Projectiel tusschen boerderij en kerk langs een paadje in het St Annagesticht.
1 Projectiel in een bomtrechter achter de garage van Derksen aan de Patersstraat.
1 Projectiel op de bovenste zolder bij Coenen - Houtakkers in de Hofstraat.
1 Projectiel achter den tuin van Gommans op het kerkhof.
1 Projectiel onder linkerhoek onder de woning van v.d. Pasch Smakter weg no. 2.
3 Projectiel in den tuin van B. Kersten Maasheescheweg.
1 Projectiel tegen de schuurdeur van Gez. Raedts aan den Maasheesche weg.
1 Projectiel achter de woning van J.Barends op de Kemp in een roggeveldje.
3 Pantservuisten achter de woning van Drabbels Langstraat no. 43.
1 Projectiel on der de stoep bij B.Sanders Eindtstraat.
Verschillende projectielen aan den weg naar Merselo vanaf het Ziekenhuis.
2 Mijn langs den weg op het puin in de Patersstraat tusschen de woningen van Sala en Krijnamp.
1 Mijn langs den weg op het puin in de Patersstraat tusschen Kusters en Ambrosius.
4 Projectielen naast de woning van bakker Kateman Langstraat 15.
1 Projectiel achter de woning van H.v.Helden Grootestraat, ligt in de kruiwagen.
1 Projectiel voor de woning van Jacobs Heuvel.
Een mijnenveld bij het Antonius kapelletje te Lull.
Een mijnenveld links en rechts langs den weg Venray-Castenray ter plaatse Laagriebroek-Leunen.

Ik verzoek U voor spoedige opruiming van bovengenoemde projectielen en mijnenvelden zorg te willen dragen.

Typ. GJ.
Coll.

De Burgemeester van V E N R A Y

Bijlage 4a: Brief uit 1945 van de burgemeester van Venray, betreft waarschuwing spelen met onontplofte projectielen

Bijlage 4b: Lijst van in de gemeente Venray aanwezige munitie enz. als resultaat van de schoolactie

G E M E E N T E V E N R A Y.

. 709.

VENRAY, 25 Juni 1945.

derwerp:
ntplofte projectielen.

Aan
het Bestuur der Bijzondere Lagere
School

te
VENRAY-

Hierbij verzoek ik Uw Bestuur medewerking voor het volgende.

Afschoon reeds herhaalde malen door de autoriteiten werd gewezen op het groote gevaar voor onontplofte projectielen, komt het toch nog herhaaldelijk voor, dat kinderen met deze projectielen spelen, zooals U bekend, dikwijls met noodlottige gevolgen.

Al het mogelijke dient te worden verricht om het aantal ongelukken te beperken.

Ik zou het daarom ten zeerste op prijs stellen, wanneer Uwerzijds, aan het onderwijzend personeel Uwer school de opdracht werd verstrekt, om de kinderen regelmatig (ten minste 1x per week) er op te wijzen, dat terwille van hun eigen veiligheid geen projectielen of vreemde voorwerpen mogen worden aangeraakt, doch dat het vinden van dergelijke voorwerpen, onverwijld moet worden meegedeeld, aan hun onderwijzer(es) of anders, die dan op hun beurt verplicht zijn de melding, na verificatie, door te geven aan het plaatselijk Hoofd van den Luchtbeschermingsdienst (dhr.M.Martens, Tuinstraat no.1.)

Bij voorbaat dan ik U voor Uwe medewerking in deze.

Typ:JB
Coll:

De Burgemeester van V E N R A Y,

IEENTE VENRAY

Lijst van in de gemeente Venray aanwezige munitie enz (schoolactie)

Kom Venray.

Wed. Pijpers	Grote straat 9a	Venray.
J.G. van der Voort	Henseniusstraat 2	"
P.J.G. Janssen	Paterslaan 12	"
M.Jeurissen	Kruisstraat 2	"
T.H. Thomassen	Kruisstraat 3	"
H.J. Peeters	Vlakwaterweg 2b	"
W. Boom	Langeweg 21 c	"
A.J. Kruijsen	Overloonseweg 9	"
P.Jansen	Laagheidseweg	"
P.G.Gommans	Maash.weg 15	"
M.E.H. Arts	" " 29b	"
M. Verstraelen	" " 46a	"
M.J.Kelders	" " 49	"
G.J. Jacobs	Smakterweg 12	"
G.Jansen	Willemstraat 8	"
L. Jansen	Stationsweg C6	"
M.Klaasen	Servatius weg7a	"
C.V.Kemenade	Mgr.Nolenstraat 10	"
W. Selder	Wilhelmina straat 15	"
H.Linders	Veltum L 11	"
P.J.Pelzer	Hiept M88	"
C Vink	Brukske C 75 n	"
M Noijen	Brukske B 76	"
P.A.Pelzer	Boschhuizen B 33	"

Oostrum-Venray

J. Vermeulen	Oostrum C 23a	"
W.P.H. van Bergen	Oostrum C31	"
R. Vervuurt	" C36a	"
S.H. Moorrees	Lull C 51a	"
P.Valeks	Boshuizen C 54	"
P.J.Janssen	" C 57	"
W. Franssen	Oostrum C 64	"
J.van Bracht	" C 72	"
Wed. G. Camps	" D 2	"
Th. Verstegen	" D 7	"
P. Camps	" D 19	"
Alb. Claessens	" D 21 b	"

Bijlage 5: Brief uit 1945 van Majoor B. van Hasselt, betreft vrijgeven van mijnenvelden

VERZONDEN DOOR PROV. GRIFFIE LIMBURG

AF MILITAIR GEZAG
CTIE I (BINNENLANDSCH BESTUUR)

. : 5307 's-Gravenhage, 1 Augustus 1945

derwerp: Vrijgeven v an
mijnenvelden.

Aan alle Proyinciale Militaire Commissari
sen.

Hieronder volgt de tekst van een dezer dagen door mij ontvangen schrijven van den Bevelhebber Nederlandsche Strijdkrachten, Dienst Opruiming Mijnen; De Bureaux van genoemde Dienst zijn gevestigd te 's-Gravenhage, Montfoortlaan No. 14, telefoon No. 183410/2702.

"Onderwerp: vrijgeven van mijnenvelden.

Herhaalde malen bereiken mij verzoeken van Burgemeesters, om een terrein dat door ons van mijnen gezuiverd is, vrij te geven.

Het is ons echter onmogelijk om het absolute zekerheid te verklaren dat op een terrein geen enkele mijn meer aanwezig is, en wel om de volgende redenen:

1. Het op de Duitsche kaarten voorkomende aantal mijnen is niet e tijd juist. Het kan best voorkomen dat er meer mijnen gelegd zijn.
   Aangezien deze meerdere mijnen niet in kaart zijn gebracht, is het ondoenlijk ze te vinden.
2. In de duinstreken worden ze door zandverstuivingen soms zoodanig diep bedolven, dat door het gewicht van het opgestapelde zand de mijnen afgaan en eventueele kraters kunnen weer dicht waaien.
3. Mijnen die onder water liggen kunnen :
   a. door de druk van het water afgaan.
   b. door de stroom meegesleurd worden.

"Geboobytrapte" mijnen kunnen heel gemakkelijk afgaan doordat hazen en konijnen in de struikeldraden verward raken.

5. De ruiming van mijnen geschiedt op zeer groote schaal door Duitsche Pionier Troepen, die gedeeltelijk door Geall. en Ned. legereenheden gecontroleerd en bewaakt worden.
   De mogelijkheid van sabotage blijft echter bestaan.

Uit bovenstaande moge U blijken dat het ons onmogelijk is een gebied vrij te geven, alhoewel met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is aan te nemen, dat er geen mijnen meer zullen zijn.

In verband met het bovenstaande wil het mij gewenscht voorkomen, dat U de betreffende instanties van deze beslissing op de hoogte stelt, waarbij U kunt laten weten dat wanneer mijnen geruimd zijn, het practisch onmogelijk zal zijn dat er nog ongelukken gebeuren.

GEMEENTE VENRAY
INGEKOMEN
1 SEP. 1945
No. 1477/-783

De Luitenant Kolonel
b.a. De Hoofdofficier toegevoegd
De Majoor
w.g. B. van Hasselt"

Bij nadere informatie is mij gebleken, dat met het "vrij geven" van een terrein, waarin zich mijnen bevonden, bedoeld is het afgeven van een schriftelijke verklaring van veiligheid. Tegen het afgeven van een zoodanige schriftelijke garantie bestaan dus bezwaren.

Daar staat echter tegenover, dat practisch de veiligheid van een terrein, waarvan door de Dienst Opruiming Mijnen (D.O.M.) is medegedeeld, dat de Mijnen zijn geruimd, kan wo aangenomen. Eenige verantwoordelijkheid dienaangaande kan e ter niet worden aanvaard.

Ik verzoek U het bovenstaande schriftelijk ter kennis brengen van de burgemeesters in Uw gezagsgebied, waarover U zich met den Commissaris der Koningin in Uw provincie gelie te verstaan. Mijnerzijds heb ik afschrift van dit schrijven aan alle Commissarissen der Koningin alsmede aan den Minist van Binnenlandsche Zaken doen toekomen.

Chef Staf Militair Gezag
Voor dezen:
Hoofd Sectie I,
De Luit.-kolonel.

Coll.
de Vr/AB/281/300.

Mr.H.P.Linthorst Homan.

S-H-I-967 (1/8)

Tev
pic

OND
Dui

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

Bijlage 6: Verklaring uit 1947 van de burgemeester van Venray over opruiming van mijnen en munitie

OPENBARE BEKENDMAKING.

-1783

EMEENTE VENRAY

Verklaring.

De Burgemeester van Venray verklaart, dat na de bevrijding van deze gemeente een groot aantal mijnen (ongeveer 25.000-30.000) en een aanzienlijk hoeveelheid munutie door de geheele gemeente verspreid lag. De aanwezigheid van deze projectielen was een groot gevaar voor de veiligheid van de inwoners en het gevolg hiervan was dat gedurende de eerste maanden na de bevrijding gemiddeld een inwoner per dag overleed of zwaar werd gewond, terwijl de in de mijnevelden achtergebleven cadavers van vee zoo spoedig mogelijk moesten worden geruimd.

In opdracht van het militair Gezag werd Luitenant A.J. Polak, optredende als Commandant van het Bomb.Disposal belast met de ruiming van mijnen en munutie in deze gemeente. Deze opdracht was bijzonder zwaar omdat men over geen gegevens (ligging en systeem) der mijnenvelden beschikte.

Niettegenstaande alle moeilijkheden - gebrek aan vervoermi delen en andere benoodigheden slaagde zijn ploeg erin om binnen 3 maanden na aanvang der werkzaamheden 10.000 mijnen te ruimen. Hierdoor werd het mogelijk dat vele wegen wederom begaanbaar werden, bouwland kon worden bebouwd en het vegen van waterlossingen zonder levensgevaar kon geschieden. Als dankbetuiging werd door een aantal inwoners ter gelegenheid van het ruimen van de 10.000 ste mijn een feestavond aan deze groep aangeboden waarbij tevens een blijvende herinnering ten geschenke werd gegeven. Nadien werden nog duizenden mijnen geruimd.

Uit bovenstaande moge eenigszins blijken, dat de buitengewone activiteit die Luit. Polak getoond heeft er veel toe heeft bijgedragen om de wederopbouw van de zoo zwaar getroffen gemeente Venray spoedig te doen aanvangen.

Tenslotte moet ik nog verklaren, dat geen lid van zijn groep tijdens de werkzaamheden in deze gemeente is omgekomen.

Venray, 9 April. 1947

De Burgemeester Voornoemd,

Bijlage 7: Samenvatting oorlogsschade St. Anna terreinen

SAMENVATTING INZAKE DE IN 1944, 1945 GELEDEN SCHADE AAN

DE PSYCHIATRISCHE INRICHTING "ST.ANNA" te VENRAY

EN DE ALERSTE MAATREGELEN TOT HERSTEL.

==========

DE ONROERENDE GOEDEREN BEHOORENDE TOT DE INRICHTING.

Het terrein van de Psychiatrische Inrichting "St.Anna" te Venray is binnen de omheining bijna 45 hectaren groot.

Het bevatte vóór de verwoesting 21 gebouwen of gebouwen-complexen hieronder waren 11 paviljoenen bestemd tot huisvesting ven patienten.

Het terrein was gedeeltelijk bebosscht; verder was er een heide- en een parkgedeelte.

Buiten de omheining maar dicht daarbij, behoorden 6 huizen met erven tot de Inrichting.

DE VERWOESTING IN HAAR OMVANG.

Vanaf 30 September 1944 werd de Psychiatrische Inrichting "St. Anna" in hevige mate door oorlogshandelingen getroffen (luchtbombardementen, brandbommen, granaatvuur, tankslag op het terrein).

Na de bevrijding, op 18 October 1944, moest de Inrichting door de bewoners worden ontruimd en werd zij bezet door geallieerde militairen. Venray bleef voorloopig in de frontlijn. De laatste geallieerde militairen verlieten in April 1945 de Inrichting. Het gevolg van een en ander was, dat in St.Anna niet één localiteit werd gevonden, welke niet tenminste beschadigd was. Ook park, bosch en heide hadden hevig geleden.

8 Patienten-paviljoenen moesten worden gesloopt tot op de fundamenten. 1 Patientenpaviljoen is gedeeltelijk gesloopt; de rest zal waarschijnlijk voor definitief herstel geschikt worden verklaard.

1 Paviljoen voor patienten is zoodanig getroffen, dat geen voorloopig herstel mogelijk was; het komt uitsluitend voor definitief herstel in aanmerking.

De garages en het gebouw voor de waterinstallatie werden onherstelbaar beschadigd boven de fundamenten.

Van de melkerij is het boven de kelder gelegen deel bijna geheel weggeslagen.

De 2e verdieping en de zolderverdieping van het verpleegstershuis zijn verdwenen.

Het geboomte op het terrein moest voor meer dan 75% direct worden gerooid. Op den duur zullen nog meer boomen gerooid moeten worden.

De totale schade wordt blijkens het ingediende schaderapport geraamd op f. 1.755.958,55. (prijzen 1940 + gem. 59%).

HOE DIENT HERSTEL TE GESCHIEDEN.

Het lijkt ons alleszins redelijk, dat nu een zoo ingrijpend

herstel noodzakelijk is, daarbij de gelegenheid wordt aangegrepen om de Inrichting zooveel mogelijk aan te passen aan goed gefundeerde moderne eischen. Daarbij achten wij het tot plicht om zuinig en aesthetisch verantwoord te doen bouwen.

AT REEDS HERSTELD IS OF TER HERSTELLING WERD OPGEBRACHT.

De niet hierboven aangeduide gebouwen, alsook het restant verpleegstershuis werden voorloopig hersteld. Dank zij giften uit België konden de voorloopig herstelde gebouwen ruim van glas worden voorzien. Een dokterswoning werd gedeeltelijk definitief hersteld. Aan het definitief herstel van een andere dokterswoning wordt gearbeid. Eveneens aan de heropbouw van het waterinstallatiegebouw.

In één der paviljoenen werden een goed geoutilleerde centrale onderzoekkamer, Röntgenkamer, donkere kamer en laboratorium ingericht; de vertrekken, welke vroeger als zoodanig dienst deden bevonden zich in een der gesloopte paviljoenen.

Met zooveel mogelijk definitief herstel der daken van de noodhersteldе patiëntenpaviljoenen, het hoofdgebouw en de boerderij is ter hand genomen; dit ter voorkoming van verdere regen- en stormschade vanaf aanstaande herfst.

Aanbesteed is het herstel van de omheining rondom het terrein der Inrichting, alsmede het daarin behoorende hekwerk; door langzame aanvoer van materiaal kon nog niet aan de uitvoering worden begonnen.

Met de aanleg van een ondergrondsche kabel voor electriciteitsvoorziening is begonnen; de bovengrondsche leiding was verwoest.

Een boomgaard ter grootte van ongeveer 2 hectaren werd aangelegd; in het boschgedeelte werden duizenden boomen geplant; met herstel van het parkgedeelte werd begonnen.

Voorts wordt vermeld, dat vanaf Januari 1945, eerst in geringe mate, later meer intensief de herstelwerkzaamheden zijn ter hand genomen.

De eerste groep patiënten keerde in de Inrichting terug op 3 Mei 1945, de laatste op 11 October.

Werden voordien alle herstelwerkzaamheden in regie verricht, vanaf Februari 1946 werd gestracht het herstel zooveel mogelijk in aangenomen werk te doen verrichten. Per 1 Mei konden wij de regie definitief als geëindigd beschouwen; het herstel der terreinen geschiedt in eigen beheer.

TEN PLANNEN VOOR DE NAASTE TOEKOMST EN URGENTIEPROGRAM.

Plannen tot verder herstel van St.Anna zullen hier slechts gedeeltelijk worden behandeld. Voor de kleinere bepalen wij ons tot die, welke reeds zijn uitgewerkt; voor de grootere tot die welke op ons urgentieprogram staan.

De kleinere plannen zijn:

1. Een plan tot definitief herstel van 4 arbeiderswoningen.
2. Een plan tot definitief herstel van een dokters-woning en bovendien tot resteerend definitief herstel van twee dokters-woningen.
3. Een plan tot voorloopig herstel van twee patiëntenzalen, welke thans nog dienst doen voor opslag en als slaapplaats voor arbeiders van buite
4. Een plan tot zoodanige voorziening van de verwarmingsinstallatie, dat deze in de winter 1946/'47 zooveel mogelijk zonder stoornis zal functioneeren (de installatie heeft veel geleden).

Alvorens wij ons urgentieprogram gaan beschrijven en toelichten dient nog vermeld, dat het districtsbureau van de Wederopbouw te Venray voorbereidt de ruiming van zich op het terrein bevindend puin, voorzoover die nog niet geregeld is en voorts de sloopingen van de fundamenten

waarop het paviljoen Terhaegen was gebouwd; want het ligt niet in de bedoeling om op die plaats een nieuw gebouw op te trekken. Ook de sloopping van de garage boven de fundamenten wordt door de Wederopbouw voorbereid.

Urgentieprogram.

Met bij K.B. vastgestelde aantal patientenplaatsen binnen St.Anna bedraagt 710. De na verwoesting en voorloopig herstel bruikbare ruimte is volgens die vaststelling bestemd voor 402 patienten.
In die ruimte die eigenlijk bestemd is voor 402 patienten bevinden zich thans 721 patienten.

Nog treffender zijn de verhoudingen, als men alleen voor de niet armlastige patienten de overeenkomstige getallen naast elkaar plaatst:

Vastgesteld aantal:	125.
Nog bruikbaar aantal:	60.
Aantal patienten:	134.

Deze 134 patienten zijn verdeeld in 1e, 2e en 3e klasse-patienten. Alle localiteiten echter behoorende tot de eerste en tweede klasse, zijn onbruikbaar of verdwenen.

Uit bovenstaande gegevens blijken de volgende getallen voor de groep der armlastigen:

Vastgesteld aantal:	285.
Nog bruikbaar aantal:	342.
Aantal patienten:	587.

Dat het officieele maximum van 710 plaatsen is overschreden mag geenszins de gedachte doen opkomen, dat wij de opname niet in sterke mate beperken. Integendeel zijn wij door overmacht lang niet in staat zelfs alle z.g. contractpatienten te aanvaarden. Daardoor wordt met name een vlotte en juiste verzorging van Limburgsche en Geldersche geestesziekenbemoeilijkt.

Voor den psychiatrisch deskundige is het evident, dat ondanks alle zorg, welke gegeven wordt, door overbezetting het welzijn der verpleegden hier en daar ernstig bedreigd.

Deze summiere gegevens mogen duidelijk maken, datnwij het noodzakelijk achten om zoo spoedig mogelijk te beschikken over nog één paviljoen voor armlastige en één paviljoen voor niet armlastige verpleegden.

1. Paviljoen armlastigen.
   De uitgewerkte plannen voor heropbouw van ons paviljoen St.Bernard liggen gereed. Daarbij zal grootendeels gebruik gemaakt kunnen worden van de nog gave fundamenten en muren.
2. Paviljoen niet armlastigen.
   Waarschijnlijk is definitief herstel mogelijk van ons zwaar getroffen en gedeeltelijk afgebroken paviljoen Notre Dame.
   Een deskundige beslissing in deze zal binnen een maand worden verkregen. Daarna zullen ten spoedigste plannen worden klaar gemaakt en ingediend.
3. Urgent is ook een definitief herstel en uitbreiding van ons verpleegstershuis.
   Hooals reeds werd vermeld zijn de tweede verdieping en de zolderverdieping geheel verdwenen. In de resten van het gebouw wonen 99 leekeverpleegsters. Dit getal is zeer hoog, als men bedenkt, dat het nu gedeeltelijk verwoeste huis werd gebouwd voor slechts 72 verpleegsters. De omstandigheden, waarin de leeke-verpleegsters thans gehuisvest zijn, beteekenen een voortdurende dreiging, dat door gebrek aan comfort St.Anna te weinig verplegenden zal krijgen En dat terwijl de vraag om verplegenden in niet getroffen Inrichtingen al zoo groot is.
   De uitgewerkte plannen voor herstel en uitbreiding van het verpleegstershuis liggen gereed.
4. Het minder klem, maar zeker niet zonder reden meenen wij nog een

vierde punt op ons urgentieprogram te mogen plaatsen n.l. het definitief herstel van ons hoofdgebouw c.a. Voorloopig herstel is daar het minst uitvoerig geschied. De trappen in drie trappenhuizen, zijn aanmerkelijk aan het verzakken.

Als de genoemde 4 punten van het urgentieprogram naast de beschreven kleinere plannen zullen zijn verwezenlijkt, zal toch nog zeer veel moeten gebeuren, wil St.Anna geheel hersteld en volkomen toereikend zijn. Nog twee phasen dienen te volgen: eerst het definitief herstel van de voorloopig herstelde gebouwen; daarna nieuwbouw ter vervanging der gebouwen welke verloren zijn gegaan.

Deze phasen kunnen echter zoo noodig in langzamer tempo afgewerkt worden. Maar de punten van het urgentieprogram, met name de eerste drie, behoeven in het belang van een althans voldoende behandeling en verpleging der patienten zeer spoedige uitvoering.

Datgene wat kort na de bevrijding als aanvaardbaar werd beschouwd ondervindt allengs steeds meer critiek van belanghebbenden en deskundigen.

Het gaat hier om een belang van de Volksgezondheid. En daarom meenen wij zelfs te mogen vragen om bijzondere vergunningen, indien zou blijken, dat het ter verwerkelijking van ons urgentieprogram benoodigde quantum materialen de hoeveelheid zou overtreffen, welke volgens het bouwplan 1946 ten behoeve van onze zwaar getroffen inrichting ter beschikking kan worden gesteld.

Daarbij moge men als lichtpunt in aanmerking nemen, dat na sloopïng van onze paviljoenen reeds belangrijke hoeveelheden materiaal tot onze beschikking zijn gekomen.

FINANCIËN.

De wederopbouw van St.Anna is tot nu toe geschied uit eigen middelen. Het zal niet verwonderen, dat die middelen thans zijn uitgeput.

Vragen wij van het College van Algemeene Commissarissen voor den Wederopbouw toestemming om naast uitvoering van enkele kleine plannen ons urgentieprogram ten spoedigste te mogen verwezenlijken, van den Rijkscommissie van advies inzake bijdragen wederopbouw publiekrechterlijke lichamen vragen wij en zoodanige adviezen, dat door voorschotten de financiering van een en ander zonder hapering mogelijk zal zijn. Het groote bedrag van onze schade doet ons vertrouwen op ruime voorschotten.

En wij hopen, dat onze wenschen spoedig zullen worden ingewilligd, in het belang van de Volksgezondheid en opdat de verpauperiseering, welke voor St.Anna, evenals voor alle getroffenen uit de ernstig beschadigde gebieden in bijzondere mate dreigt, wordt voorkomen.

Venray, 23 Mei 1946.

NASCHRIFT BETREFFENDE HET TE VERPLEGEN AANTAL PATIENTEN.

In het voorgaande wordt vermeld, hoe het thans binnen St.Anna gesteld is.

Er bestaat een groot tekort aan ruimte, zoowel relatief, als absoluut.

Voldoende ruimte is zonder twijfel een belangrijke voorwaarde voor goede behandeling en verpleging van geesteszieken.

Op grond van deze overtuiging hebben wij besloten om voorloopig ten hoogste 710 patienten binnen St.Anna te huisvesten.

Dit getal komt overeen met het bij K.B. vastgestelde maximum voor de Inrichting, zooals dit vóór de verwoesting was.

In de huidige situatie echter beteekent het, dat nog een overbezetting van bijna 77 % wordt toegelaten. Een zoo groote overbezetting is eenigszins gemakkelijker te verdragen, dank zij de maatregelen, welke zijn genomen, toen de Psychiatrische Inrichting "Sancta Maria" in 1942 naar "St.Anna" moest evacueeren; bij die gelegenheid werden namelijk de zolders van de paviljoenen voor slaapgelegenheid gebruikt.

Toen in 1940 de oorlog uitbrak, had "St.Anna" in Venray een gezinsverpleging van gemiddeld 96 patienten.

Door de oorlogsomstandigheden is deze gezinsverpleging in omvang verminderd; door de verwoesting en evacuatie van Venray hield zij op te bestaan.

Na de terugkeer op "St.Anna" werd de gezinsverpleging ondanks de minder gunstige omstandigheden weer opgebouwd. Thans omvat zij 40 patienten.

Getracht zal worden om met behoud van een voldoende verplegingspeil dit aantal te vergrooten. Overwogen wordt om ook het stelsel van gezinsverpleging op grooten afstand van de Inrichting in te voeren.

Door deze mogelijkheden van gezinsverpleging zou het aantal patienten van "St.Anna" toch nog belangrijk hooger dan 710 kunnen zijn

Wij vertrouwen, dat men het standpunt, hetwelk wij noode moeten innemen, redelijk zal vinden en dat vooral de overheidsambtenaren, wien de zorg voor de geesteszieken en voldoende plaatsingsmogelijkheid in "St.Anna" bijzonder moet ter harte gaan, ons krachtige steun zullen geven bij onze pogingen om zoo spoedig mogelijk te geraken tot betere verplegingsvoorwaarden en meer gelegenheid tot opname in onze Inrichting.

==========

Bijlage 8: Drie deelkaarten met de oorspronkelijke gebouwen en geplande herstelwerkzaamheden op het St. Anna terrein

PERMANENT HISTORICAL RECORD

ROYAL AIR FORCE
OPERATIONS
RECORD
BOOK

BOMBER COMMAND
(OPERATIONS)
FORM 540

HEADQUARTERS.

JULY—DECEMBER 1944
II M/A1/5

AIR HISTORICAL BRANCH
AIR MINISTRY.

PUBLIC RECORD OFFICE
Ref: AIR 39/307
Please note that this copy is supplied subject to the Public Record Office's terms and conditions and that your use of it may be subject to copyright restrictions. Further information is given in the Terms and Conditions of supply of Public Records' leaflet displayed at and available from the Reprographic Ordering counter.

PUBLIC RECORD OFFICE
2 cms ins
1 2
Ref: AIR 24/207
Please note that this copy is supplied subject to the Public Record Office's terms and conditions and that your use of it may be subject to copyright restrictions. Further information is given in the 'Terms and Conditions of supply of Public Records' leaflet displayed at and available from the Reprographic Ordering counter.

OPERATIONS RECORD BOOK

SUMMARY OF OPERATIONS SECTION of.....BOMBER..COMMAND..OPERATIONS.※.....

Target	Group	A/C Desp.	Type of A/C	Succ. A (including missing)	Succ. B	Abort.	HE. Tons	IB Tons	Sqns. Participating	Remarks	References to Appendices
				11/12th OCTOBER (NIGHT)							
BERLIN	8	46	Mosquitoes	37(1)	7	2	43.1		128,139,571,608,692		A924, I253
HEILBRONN (M/Yds.)	8	4	Mosquitoes	4			7.1		109		" "
(Experimental) WIESBADEN (BIEBRICH)	8	8	Mosquitoes	8			15.4		105,109		" "
Chemical Works. SUCCESSFUL "B"	8		Mosquito		1		.9			P/T Berlin	
Bonn			Mosquito		3		5.4			" "	
Hannover			Mosquito		1		1.8			" "	
Koblenz			Mosquito		1		1.8				
Cologne			Mosquito		1		1.8				
Berlin Area. TOTAL					7		11.7				
MET. RECCE.	8	1	Mosquito	1							
xxxx

Target	Group	A/C Desp.	Type of A/C	Succ. A (including (missing).	Succ. B	Abort.	HE. Tons	IB Tons	Sqns. Participating	Remarks	References to Appendices
					12/13th OCTOBER (NIGHT)						
HAMBURG	8	52	Mosquitoes	45(1)	3	4	55.8	.9	57,128,692,608,139.		A925, I254
WIESBADEN	8	6	Mosquitoes	5	1		8.9		105,109		" "
Chemical Works. DUSSELDORF A/F.	8	6	Mosquitoes	4	2		7.1		105,109		" "
KOBLENZ	8	4	Mosquitoes	3	1		5.4		109		" "
SCHWEINFURT	8	2	Mosquitoes	2			1.6		105,109		" "
SUCCESSFUL "B"	8										
Hamburg Area.			Mosquito		1		1.8			P/T Hamburg	
Emden			Mosquito		2		2.7			" "	
Koblenz Area			Mosquito		1		1.8			" Koblenz	
Essen			Mosquito		1		1.8			" Dusseldorf	
Dusseldorf Area			Mosquito		1		1.8			" "	
Mainz Area			Mosquito		1		1.8			" Wiesbaden	
TOTAL					7		11.7				
					13th OCTOBER (DAY)						
COUNTERMEASURES	100	2	Wellingtons	2					192		A926
		1	Liberator						223		
MET. RECCE.	8	1	Mosquito	1							
					13/14th OCTOBER (NIGHT)						
COLOGNE	8	5	Mosquitoes	5			2.2	.8	105,109,128,139,571		A926, I255
		51	Mosquitoes	50		1	65.0		608,692.		
TOTAL		56		55		1	67.2	.8			" "
STUTTGART (Experimental)	8	4	Mosquitoes	2	1	1	3.6		105,109		
SUCCESSFUL "B" Stuttgart Area.	8		Mosquitoes		1		1.8			P/T Stuttgart	
MET. RECCE.	8	1	Mosquito	1							
					14th OCTOBER (DAY)						
DUISBURG	8	20	Mosquitoes	8		12		3.3	105,109,7,35,156,582		
		87	Lancasters	86		1	210.7	93.5	635,405(RCAF)-13L.		
	1	195	Lancasters	184(9)	4	7(1)	419.6	559.9	12,100,101,103,153, 166,300,460,550,576, 626.		
	3	196	Lancasters	194(2)		2	941.3	91.6	15,75,90,115,140,218, 514,622.		
	4	256	Halifax	244	2	10	1018.5	25.4	10,76,77,78,102,158, 346,347,466,578,640		
	5	1	Lancaster	1			.4	2.8	463		
	6	40	Lancasters	40(2)			69.6	135.8	428-22,419-18		
		218	Halifax	202(1)	8	8	890.8		408-17,415-17,420-18, 424-20,425-19,426-17, 427-20,422-16,431-20, 432-16,433-20,434-18.		A926, I256

PUBLIC RECORD OFFICE
1 2 cms
Ref: AIR 24/80
ins 1 2

Please note that this copy is supplied subject to the Public Record Office's terms and conditions and that your use of it may be subject to copyright restrictions. Further information is given in the Terms and Conditions of supply of Public Records' leaflet displayed at and available from the Reprographic Ordering counter.

Target	Group	A/C Desp.	Type of A/C	Succ. A (including (missing).	Succ. B	Abort.	HE. Tons	IB. Tons	Sqns. Participating	Remarks	References to Appendices
						14/15th OCTOBER (NIGHT) (CONTD.)					
BERLIN	8	16	Mosquitoes	16(1)			19.2	.7	139,571,608,692.		Sigs/162 A926, 1256
HAMBURG	8	20	Mosquitoes	20			23.7	.9	128,139,571,608,697		Sigs/162
MANNHEIM M/Yds.	8	8	Mosquitoes	7		1	3.8	.8	105,109,128,608.		" "
DUSSELDORF A/F (Experimental)	8	2	Mosquitoes	2			3.6		105		" "
SUCCESSFUL "B" Krefeld	1		Lancaster		1		6.3				
SPRATE	100	37	Mosquitoes	36		1				P/T Duisburg	
INTRUDERS	100	47	Mosquitoes	41		6				1 FW.190 destroyed 1 JU.88 destroyed. 1 JU.88 damaged.	" " " " " "
MANDREL	100	1	Stirling	1							" "
JOSTLE	100	4	Fortresses	4					214		" "
WINDOW	100	20 3 8	Stirlings Halifax Fortress	18 3 7		2 1			192 214		" " " "
COUNTERMEASURES	100	5 6 1	Mosquitoes Halifax Liberator	4 6 1		1			192, B.S.D.U. 192 223		" "
SPECIAL OPERATIONS	3	3 5	Stirlings Stirlings						161 138	2 operations 2 successful 5 operations 3 successful	" "
DIVERSIONARY SWEEP	1 3 4 5 6 91 92 93	18 6 6 3 12 9 12 19 31 25	Halifax Stirlings Lancasters Halifax Lancasters Stirlings Halifax Wellingtons Wellingtons Wellingtons								" "
TOTAL		141								1 a/c missing	
MET. RECCE.	8	1	Mosquito	1							

PUBLIC RECORD OFFICE
Ref: AIR 27/807
1 2 cms ins 1 2
Please note that this copy is supplied subject to the Public Record Office's terms and conditions and that your use of it may be subject to copyright restrictions. Further information is given in the 'Terms and Conditions of supply of Public Records' leaflet displayed at and available from the Reprographic Ordering counter.

Bijlage 9: Brief over herstelwerkzaamheden wegen op het St. Anna terrein

PROVINCIALE WATERSTAAT
IN
LIMBURG

Venlo, 26 Augustus 1946
Burg. van Rijnsingel 25
Tel. 2716

Onderwerp:
Herstellen van de wegen gelegen in het park rondom het St.Anna gesticht te Venraay.

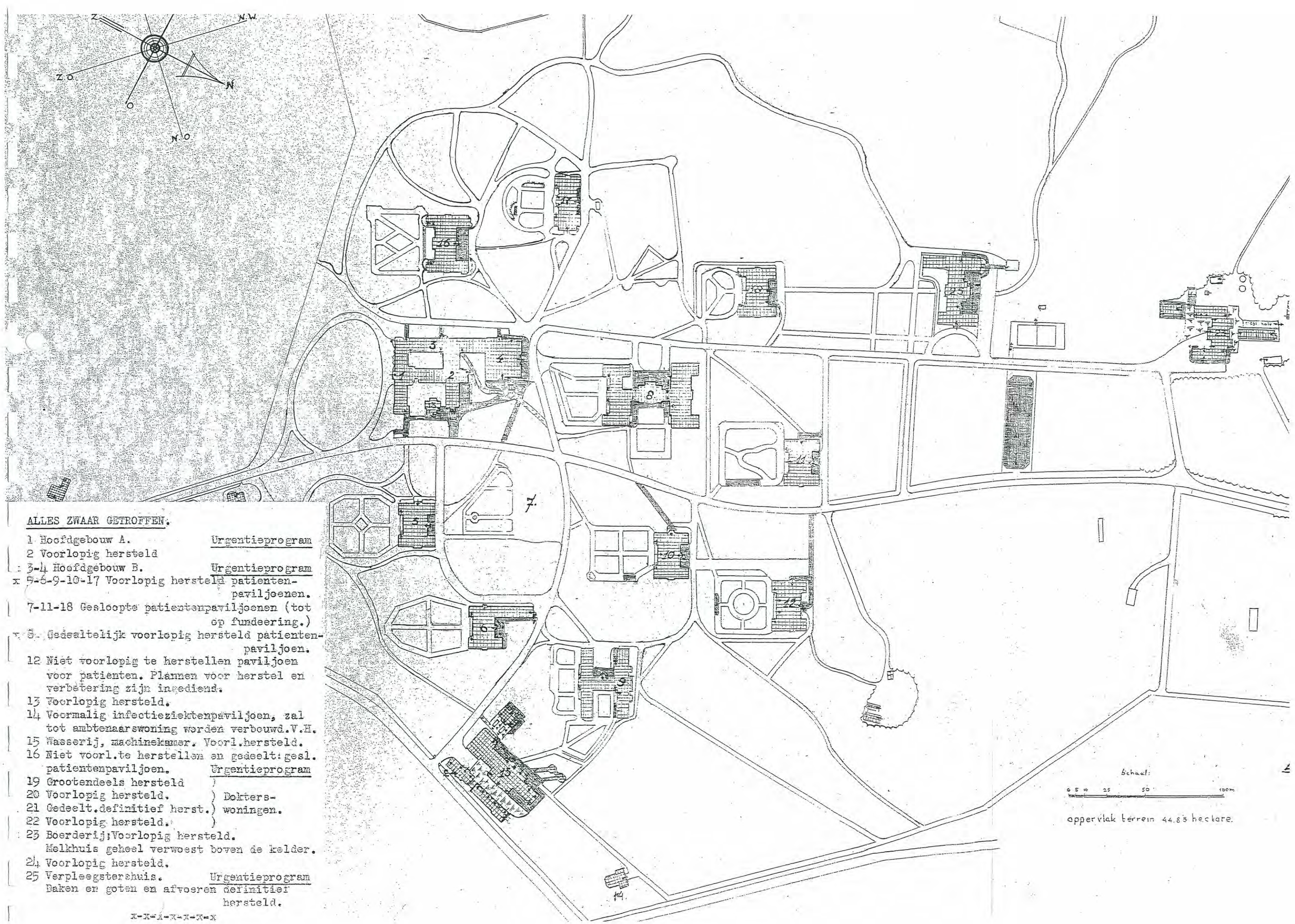
Het werk bestaat uit het omploegen en egaliseeren van die weggedeelten waarvan de deklaag geheel vernield is.
Na het egaliseeren moet een fundering worden aangebracht van grove grind ter dikte van 6 cm. na het afwalsen. Dit moet geschieden onder toevoeging van leem, zand en water, met een stoomwals met een dienstgewicht van 10 ton.
Na het inwalsen den weg afdichten met een laagje scherp zand ter dikte van 1 cm. Opp. van dit weggedeelte plm. 5000 m^2.
Op nader aan te wijzen plaatsen de kantlagen ophalen en opnieuw stellen. Totale lengte 4850 M^1.
Op die weggedeelten waar de deklaag nog aanwezig is, de gaten opvullen met asfaltbeton.
Over alle wegen, na uitvoering van boven omschreven herstellingswerken een deklaag aanbrengen van Topeca, ter dikte van 2 cm.
Totale oppp plm. 10.000 M^2.
Verrekening van meer of minder werk van de in deze omschrijving genoemde hoeveelheden zal geschieden tegen de in prijsopgave vermelde eenheidsprijze

De Techn. Hoofdambtenaar
van de Prov. Waterstaat;

w.g. (onleesbaar)

Bijlage 10: Verslag AIR 24/207 uit het Operations Record Book

Bijlage 11: Verslag AIR 27/1134 uit het Operations Record Book

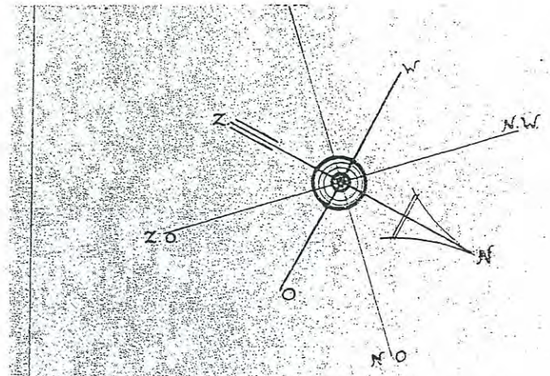

ALLES ZWAAR GETROFFEN.

1 Hoofdgebouw A. Urgentieprogram
2 Voorlopig hersteld
3-4 Hoofdgebouw B. Urgentieprogram
x 5-6-9-10-17 Voorlopig hersteld patienten-paviljoenen.
7-11-18 Gesloopte patientenpaviljoenen (tot op fundeering.)
x 8. Gedeeltelijk voorlopig hersteld patienten-paviljoen.
12 Niet voorlopig te herstellen paviljoen voor patienten. Plannen voor herstel en verbetering zijn ingediend.
13 Voorlopig hersteld.
14 Voormalig infectieziektenpaviljoen, zal tot ambtenaarswoning worden verbouwd.V.H.
15 Wasserij, machinekamer. Voorl.hersteld.
16 Niet voorl.te herstellen en gedeelt: gesl. patientenpaviljoen. Urgentieprogram
19 Grootendeels hersteld)
20 Voorlopig hersteld.) Dokters-
21 Gedeelt.definitief herst.) woningen.
22 Voorlopig hersteld.)
23 Boerderij;Voorlopig hersteld. Melkhuis geheel verwoest boven de kelder.
24 Voorlopig hersteld.
25 Verpleegstershuis. Urgentieprogram Daken en goten en afvoeren definitief hersteld.

X-X-X-X-X-X-X

oppervlak terrein 44.85 hectare.

schaal:

0 5 10 25 50 100m

oppervlak terrein 44,85 hectare.

Renvooi

1. Administratie
2. Kapel.
3. Klooster.
4. Keuken.
5. St: Jozef
6. St: Pieter
7. Voormalig pav: Terhagen.
8. St: Vincent.
9. St: Benoit
10. St: Jan.
11. St: Vital.
12. St: Bernard
13. Lykenhuis
14. St: Rochus
15. Donatus.
16. Notre Dame.
17. St: Eugenie
18. St: Ghislain.
19. St: Annalaan 4
20. " " 3
21. " " 2
22. " " 1
23. St: Antonius.
24. Werkplaats
25. Teresia.

PUBLIC RECORD OFFICE
Reference:- AIR27/1134
COPYRIGHT - NOT TO BE REPRODUCED PHOTOGRAPHICALLY WITHOUT PERMISSION

SECRET.

Place	Date	Time	Summary of Events	References to Appendices
124 Wing at B78, Nr. EINDHOVEN, HOLLAND.	6.10.44		Soon after midday the Squadron were brought to 15 minutes' readiness and were soon off on their first op which was a detail of 8, led by F/L Boucher, to attack a concentration of tanks and infantry. Nothing was seen, but the indicated area was well pranged. Some accurate light flak was encountered. It was on this show that F/L Terry Vigors had trouble with his undercarriage. The port wheel became unlocked over target and on return to base he made a forced landing in real expert fashion. He was O.K., the aircraft Cat. "AC." The second op was an attack on a factory by 8 of ours and 8 of 247's. The Wingco led the show and the factory was well and truly pranged, being left on fire. The Army reported that as the Jerries were popping out of the windows they were able to "pick them off". This was F/O Lyle's first op and he was unfortunate enough to be hit by flak, but fortunately not seriously.	
do.	7.10.44		First thing this morning all officers and N.C.O. aircrew were given a talk by Air Chief Marshall Sir Trafford L. Leigh-Mallory, K.C.B., D.S.O., Air Officer Commanding In Chief of the Allied Expeditionary Air Forces. Apparently he is leaving us to take over another command. The weather was pretty good tOday enabling us to get in 5 shows. Three of these were armed recces - the first one of APPELDOORN_AMERSFOORT_DEVENTER, and 1 loco and 15 trucks were destroyed with R.P. and cannon, and 15 trucks at another spot were also pranged. F/L Boucher led this one. Armed recce No.2 was a trip over the Rhine to EMMERICH_MUNSTER_HAMM_WESEL_GELDERN. Five large fires were started when the Squadron attacked 2/300 railway trucks in siding at DORSTEN. Approx.100 trucks were destroyed. The third armed recce covered the AMERSFOORT_HARDERWIJK_ZWOLLE area. Nothing was seen on road or rail so six huts on the side of the rialroad at SOESTERBERG were attacked & 4 of them destroyed. The C.O. led this one. Only 3 took off for the next show to attack a ferry. As no ferry was seen they attacked 12 barges, sinking 1 and damaging 6 others. Then to conclude the day F/L Mackenzie took 8 to attack enemy troops in some houses. All rockets went into the target, but results could not be observed owing to smoke and debris. Some intense accurate light flak was encountered. "Dave" Crawford left us to-day to take over a Flight at 247 Squadron.	
do.	8.10.44		No flying of any kind was carried out to-day - the weather was clampers during the morning and the wing was released at midday for the party in the Officers' Mess this evening.	
do.	9.10.44		A good many white faces around Dispersal this morning. Fortunately for most there was no flying at all, the Squadron were released up to midday after which time the weather clamped down for the rest of the day.	
do.	10.10.44		Again no flying - duff weather, heavy rain all day. In the evening we went to EINDHOVEN to see and hear Bing Crosby in "Going My way."	
do.	11.10.44		We had a very distinquished visitor to-day. Quite a memorable occasion for us. His Majesty the King arrived on the Airfield in a Dakota, and was met by "Monty," so we saw both of them. He did not stay long - just landed and drove away through "Lines of Wildly Cheering Airmen" That was all the excitement for one day apart from the ops which started after lunch. We got two in. The first was led by the Wingco and was an armed recce of APPELDOORN_ZUTPHEN_ARNHEIM area. At HARDERWIJK a number of small boats were found, attacked and damaged. Also just South of this town they attacked 15 stationary trucks and damaged them. The next op was a really interesting one. The target was two houses occupied by a Dutch	

R.A.F. Form 540

See regulations for use of this form in K.R. and A.C.I., para. 1219 and War Manual Pt. II., chapter XX., and notes in R.A.F. Pocket Book.

OPERATIONS RECORD BOOK

of (Unit or Formation) 181 Squadron

No. of pages used for day

SECRET.

Place	Date	Time	Summary of Events	References to Appendices
124 Wing at B78, Nr. EINDHOVEN, HOLLAND	11.10.44 (Cont.)		Nazi official and his staff, also used as a HQs. Zeiss Urquart the name of the traitor Dutchman. The C.O. took 7 on this show, successfully located the target and was well and truly pranged. It was observed that only the corner of one building was left intact. Sqn Appleby gave a rocket firing display for the King to-day, and F/L Jenkins went with him.	
do.	12.10.44		A reasonable day in respect of both weather and ops. 4 ops were carried out, the first being an armed recce of AMERSFOORT_APELDOORN. At Amersfoort 4 locos and approx. 200 trucks were attacked, and 30 trucks were destroyed. A few miles S. of Amersfoort 12 more trucks were damaged with cannon. Intense light flak came up from Amersfoort. Later the C.O. took 8 on an armed recce of barges in the VENLO area. One ferry was found laden with troops, was attacked with R.P. and cannon and damaged. F/L Fichner had to come back early with engine trouble. The next 6 off on an armed recce of the same are were led by F/L Boucher. Barges on the MEUSE S. of VENLO were pranged and 16 damaged. For the last show of the day the C.O. took 8 on another armed recce, for ferry and MET movement in the area W. of ELST. The ferry was located and attacked and R.P. hits were seen on the bows, causing large explosion. The boat was not seen to sink - but it was confirmed later that it had been sunk and only a small part showing above the water. Whacko!	
do.	13.10.44		Friday the thirteenth proved unlucky for F/L Mackenzie. He was last seen going into the attack over AMERSFOORT through cloud and did not pull out again. No-one saw him after he went through the cloud so it is not known what really did happen to him. There were cloud patches, but the weather was otherwise goodand we carried out 3 armed recces. F/L Boucher led the first one over the AMERSFOORT_APELDOORN area. Over this area cloud was 10/10 at 3,000 feet, so they went to the ferry W. of ELST. Red Section damaged a barge and got strikes on the Southern jetty, whilst Blue Section scored R.P. strikes on Northern jetty. The second armed recce was led by F/L Mackenzie over the area UTRECHT_HILVERSUM_AMERSFOORT. 3 locos with steamp up and many trucks in the M/Y at UTRECHT were attacked with R.P. - 2 locos being destroyed and 1 damaged. Many trucks were also destroyed, explosions being observed among them. At AMERSFOORT M/Y 200 trucks were seen and attacked with cannon and again fires and explosions were seen. It was in this attack that Mac went down. F/L Friedlander was also hit by flak in the wing tip but got back safely, and F/L Murray had to return early with engine trouble. Even this did not end the run of back luck for the day. Returning from an abortive armed recce of HERTOGENBOSCH_UTRECHT_AMERSFOORT_RHENEN_RENKUM, the C.O. ran into a soft patch just off the runway and tipped his aircraft on its nose, rendering it Cat. "AO". To finish off the day we found that some other types had moved in and taken possession of our house. FRIDAY THE THIRTEENTH.	
do.	14.10.44		Same sort of weather again to-day - good but with cloud patches, and 4 ops were done. F/L Boucher led the first 8 to work with F.D.P. (Forward Directing Post). Troops were the target. No movement was seen, but all R.Ps went into the indicated area. Then the C.O. led another F.D.P. show. Direct hits were seen on the target - a church at VENRAY - but the tower was still standing after the attack. The Wingco Ops led the next show against a 17 cm. gun. The gun itself was not seen, but approx. 100 men digging in a large pit at the pinpoint were attacked with R.P. and cannon - results not observed. In conclusion the Wingco took 3 of ours and 8 of 247 to have another smack at the VENRAY church tower, but though the church was well hit again, the tower escaped.	

COPYRIGHT - NOT TO BE REPRODUCED PHOTOGRAPHICALLY WITHOUT PERMISSION

AIR27/1134

Reference:- PUBLIC RECORD OFFICE
AIR27/1134
COPYRIGHT - NOT TO BE REPRODUCED PHOTOGRAPHICALLY WITHOUT PERMISSION

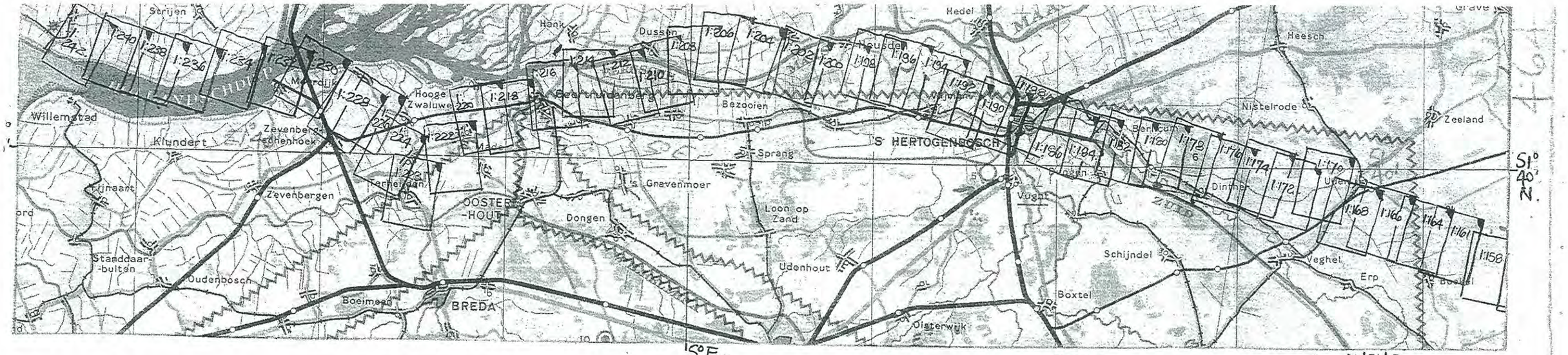
Date	Aircraft Type & Number	Crew	Duty	Time Up	Time Down	Details of Sortie or Flight	References.
14.10.44	TYPHOON 1B	F/L L.P. BOUCHER F/O E. HURRELL F/O G. CURTIS F/O K.H. GODDARD W/O J.E. JENKINS F/O H.K. LYLE F/L D. MURRAY F/L J.B. FRIEDLANDER	F.D.P.1	1230	1315	8 R.P. Typhoons led by F/L Boucher were scrambled to work with F.D.P. They were ordered to attack troops in area [illegible] No movement was seen, but all R.Ps were seen to burst in the indicated area.	
14.10.44	TYPHOON 1B	S/L A.E.S. VINCENT, DFC F/O R. HERGMANN F/O E.C. JARVIS F/O R.K. APPLEBY F/O J. MARTIN F/L P.E. TICKNER W/O J. RENDALL F/O K.C. HANNA	F.D.P.4	1440	1510	8 R.P. Typhoons led by S/L Vincent, DFC, were again detailed to work with F.D.P. They were ordered to attack the church at VENRAY and direct hits were seen with R.P. and cannon, but the tower was not destroyed.	
17.10.44	TYPHOON 1B	W/C C.D. NORTH-LEWIS, DFC F/L D. MURRAY F/L J.E. JENKINS F/S J.W. PHILLIPS F/L J.B. FRIEDLANDER F/O H.K. LYLE W/O R.E. GARDINER F/O J. RENDALL	R.P. and cannon attack on 17 cm. gun at E.857798. (G.C.11).	1600	1650 1620	8 R.P. Typhoons led by W/C North-Lewis, DFC, were detailed to attack a 17 cm. gun at E.857798. No gun was actually seen, but a large pit and approx. 100 men digging at the pinpoint were attacked with R.P. and cannon. All bursts were concentrated in the target area but actual results were unobserved One aircraft returned early with undercarriage trouble.	
18.10.44	TYPHOON 1B	W/C C.D. NORTH-LEWIS, DFC F/L L.P. BOUCHER W/O R.E. GARDINER F/O E.C. JARVIS	R.P. attack on church at VENRAY. (G.C.16).			4 R.P. Typhoons, with 8 of 247 Sqdn, led by W/C North-Lewis, DFC, were again detailed to attack the church at VENRAY. The church itself was hit with R.Ps, but again the tower itself escaped and was still standing after the attack. Moderate light flak was experienced in the target area.	
19.10.44	TYPHOON 1B	F/L L.P. BOUCHER F/L J.A. DON, RAF F/O K.C. HANNA W/O R.E. GARDINER F/O E.C. JARVIS F/S J.W. PHILLIPS F/O W.A.J. GRAHAM F/O J. RENDALL	R.P. and cannon attack on enemy HQs at HELENA VEEN (E.798105). G.C.23.	1345	1410	The target was successfully located and a large house was partially destroyed. A few R.Ps overshot and destroyed some outhouses at the back of the house. Meagre light flak was experienced in the target area.	
19.10.44	TYPHOON 1B	S/L A.E.S. VINCENT, DFC F/O R. HERGMANN F/L J.B. FRIEDLANDER F/O H.K. LYLE W/O R.E. GARDINER F/O J. RENDALL	R.P. and cannon attack on engine-less train at TRICHT, loaded with AFT & AFVs (G.C.27).	1540	1630 1610	The alternative target was 2 trains loading from a factory at TIEL. No train was located at TRICHT, so Red Section went to the alternative target where 40/50 trucks were seen alongside a factory and attacked. Explosions were seen, but owing to the poor weather conditions it was not possible to assess the damage. Blue Section [illegible] returned early without making any attack, having lost Red Section in the poor weather on the way out. Considerable light flak was experienced in the area E.3053 and moderate heavy flak [illegible]	

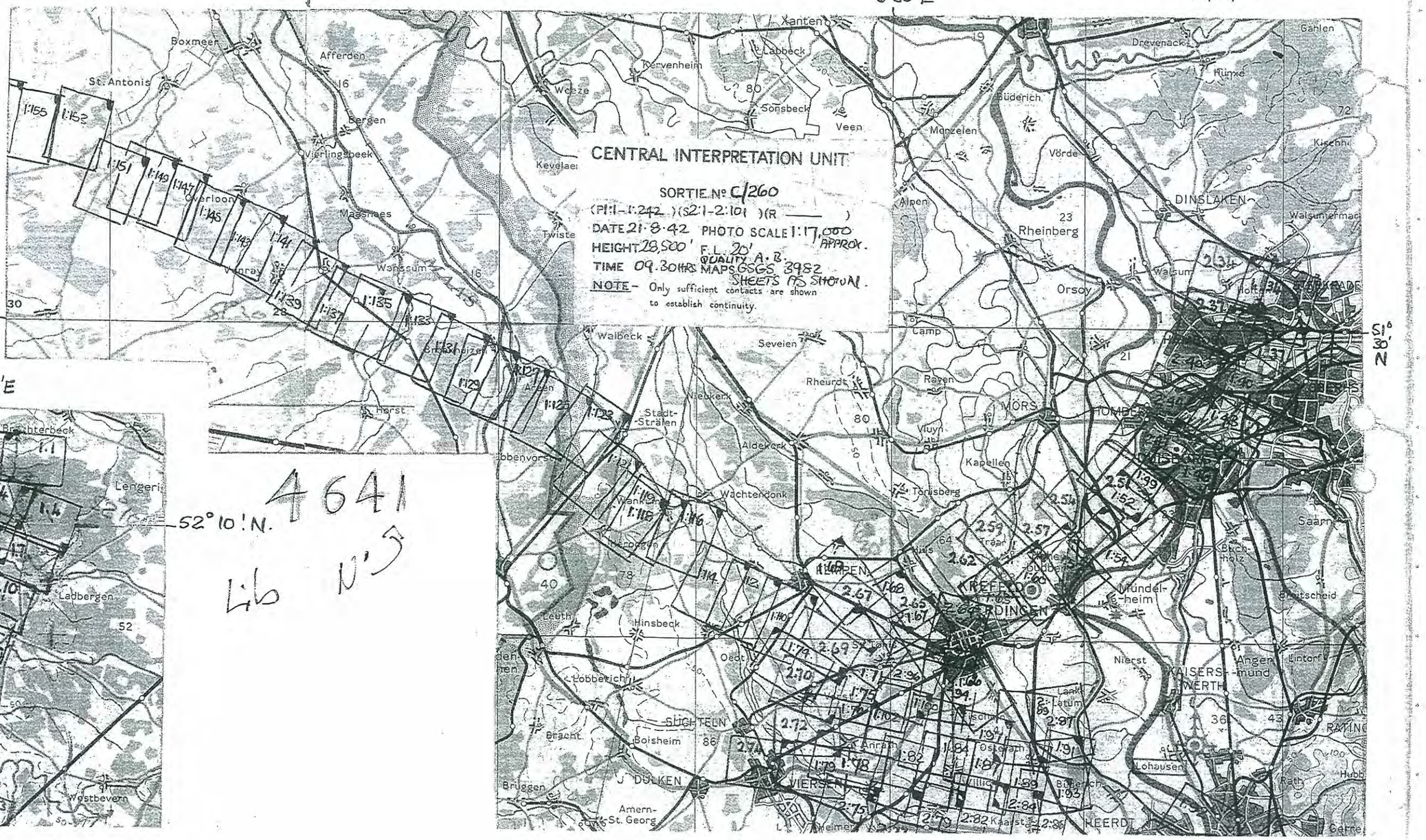
PUBLIC RECORD OFFICE
Reference:- AIR27/1134
COPYRIGHT - NOT TO BE REPRODUCED PHOTOGRAPHICALLY WITHOUT PERMISSION

SECRET.

Place	Date	Time	Summary of Events	References to Appendices
124 Wing at B78, Nr. EINDHOVEN, HOLLAND	15.10.44		The weather was not so good to-day and only two ops were carried out. The first at 1345 when 8 aircraft carried out an attack on enemy HQs near HELENAVEEN. The house was found and partially destroyed, and some outhouses at the rear were also destroyed by overshot rockets. Meagre light flak over target. F/L Boucher led. The C.O. took 6 to make an attack on an engineless train loaded with A.F.Vs at THICHT. As no train was located at this point they went for the alternative target - two trains being loaded from a factory at TIEL. Here Red Section found 40/50 trucks which they attacked and explosions were seen among the trucks, but owing to poor weather it was not possible to assess the damage. Blue Section got lost and returned early. Considerable light flak was experienced in the area.	
do.	16.10.44		Weather was absolutely clampers today and no flying at all was done. The Squadron was released in the early afternoon, and the rest of the afternoon and evening were spent in moving into the new mess and living quarters.	
do.	17.10.44		Weather was still pretty rough today, but we got one op in. F/L Isachson - our new Norwegian pilot - led 8 aircraft to attack 6 mortar positions S. of VENRAY. The target was not indicated by smoke and no attack was made.	
do.	18.10.44		Not a very good flying day as far as the weather went, but we got 4 ops in all the same. Starting with an armed recce of GELDERN WESEL ZUTPHEN ARNHEIM GOCH area. No movement was seen owing to cloud, but the alternative target - an enemy HQs at South of GOCH - was attacked and demolished. 7 led by F/L Isachson went to attack 6 mortar positions N. of the REICHSWOLD FOREST. Red smoke was laid down and the area was well covered with R.P. bursts. A house was seen to be destroyed, but no other results were observed. On returning to base W/O Gardiner could not get his wheels down and made a super forced landing, but it was marred by the aircraft striking a vehicle at the end of the runway. Fortunately, no-one was hurt. The third show was in conjunction with F.D.P. and the target was mortar positions in a railway cutting inthe VENRAY area. Against light flak, the area was well pranged but no results were observed. VENRAY was later visted by 4 aircraft in conjunction - more mortar positions being the target. All R.Ps went into the area and fires were left burning.	
do.	19.10.44		It began to rain last night and kept on for most of to-day. The Dispersal is just a sea of mud. No flying was carried out. The Wing was released until midday tomorrow.	
do.	20.10.44		There was a slight improvement in the weather to-day, but it was still cloudy and threatening rain. The first of our two ops of to-day came immediately after the release ended. At 1242 hours P/O Hanna leading for the first time took 6 aircraft to attack a 17 cm gun N.E. of ARNHEIM. The gun was located and R.Ps were smack on, destroying the gun. A second gun was located just west of the other, and direct hits were scored on it by P/O Hanna who believes it was destroyed. A few miles S.E. of Arnheim intense light flak was met. The other op. was an armed recce led by F/L Isachson in the area TILBURG UTRECHT APELD DOORN ARNHEIM. Nothing was seen on the roads or rails so they attacked a railway junction between UTRECHT and ARNHEIM. Direct hits were seen on the junction. Considerable light flak was experienced over the target, but some of it was silenced. On returning from this op 2 aircraft were involved in an accident on the runway, causing Cat. "AC" damage to both. P/O Goddard had just landed and got stuck at the end of the runway when F/L Don Fox who was coming in close behind tried to swerve to avoid him, but his starboard mainplane hit the fin and rudder of the other. Fortunately, neither pilot was injured.	

Bijlage 12: Luchtfoto 141 (21 augustus 1942), inclusief Sortie Plot

Strijen
Hank
Dussen
Hedel
Grave
Heusden
Heesch
Willemstad
Klundert
Zevenbergen
Hooge Zwaluwe
Bezooien
Nistelrode
Zeeland
'S HERTOGENBOSCH
Sprang
Vught
Dinther
Uden
Zevenbergen
OOSTERHOUT
Gravenmoer
Dongen
Loon op Zand
Udenhout
Schijndel
Veghel
Erp
Standdaarbuiten
Oudenbosch
Boeimeer
BREDA
Boxtel
Oisterwijk
51° 40' N.
5° E.
6° 30' E
M/31/3.

Boxmeer
St. Antonis
Afferden
Wanssum
Twisteden
Xanten
Labbeck
Kervenheim
Wetze
Sonsbeck
Veen
Drevenack
Gahlen
Hünxe
Büderich
Menzelen
Alpen
DINSLAKEN
Rheinberg
Orsoy
Walsum
Hohenbudberg
Camp
Raven
MÖRS
Vluyn
Kapellen
Tönisberg
Saarn
Eichholz
Mündelheim
Gruitscheid
KREFELD
UERDINGEN
HOCHEIM
Nierst
KAISERSWERTH
Angermund
Lintorf
RATING
Lohausen
Rath
Walbeck
Seveien
Rheurdt
Aldekerk
Wachtendonk
Stadt-Strälen
Niebekerk
Wemb
Hinsbeck
Leuth
Oedt
Lobberich
SUCHTELN
Boisheim
Bracht
DÜLKEN
Brüggen
Amern-St. Georg
VIERSEN
Anrath
Oestern
Willich
Kaarst
HEERDT
Cerrel
CENTRAL INTERPRETATION UNIT
SORTIE Nº C/260
(P) 1-1:242 (S) 2:1-2:101 (R ——)
DATE 21·8·42 PHOTO SCALE 1:17,000 APPROX.
HEIGHT 28,500' F.L. 20'
QUALITY A.B.
TIME 09.30 hrs MAPS GSGS 3982
SHEETS AS SHOWN.
NOTE – Only sufficient contacts are shown to establish continuity.
51° 30' N.
7° 40' E
52° 10' N.
4641
Lib N°3

Risicoklassen inslagen

- 4
- 1
- 2
- Mogelijke verdedigingswerk

T&A SURVEY	**Bijlage 12:** Luchtfoto 141 (21 augustus 1942), inclusief Sortie Plot	**gegevens luchtfoto** sortie nr: C/260 foto nr: 141 datum: 21 augustus 1942 oorspronkelijke schaal: onbekend
	Opdrachtgever: Gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling	
	Project: 0402-GPR443	
	Datum: 2 oktober 2002	

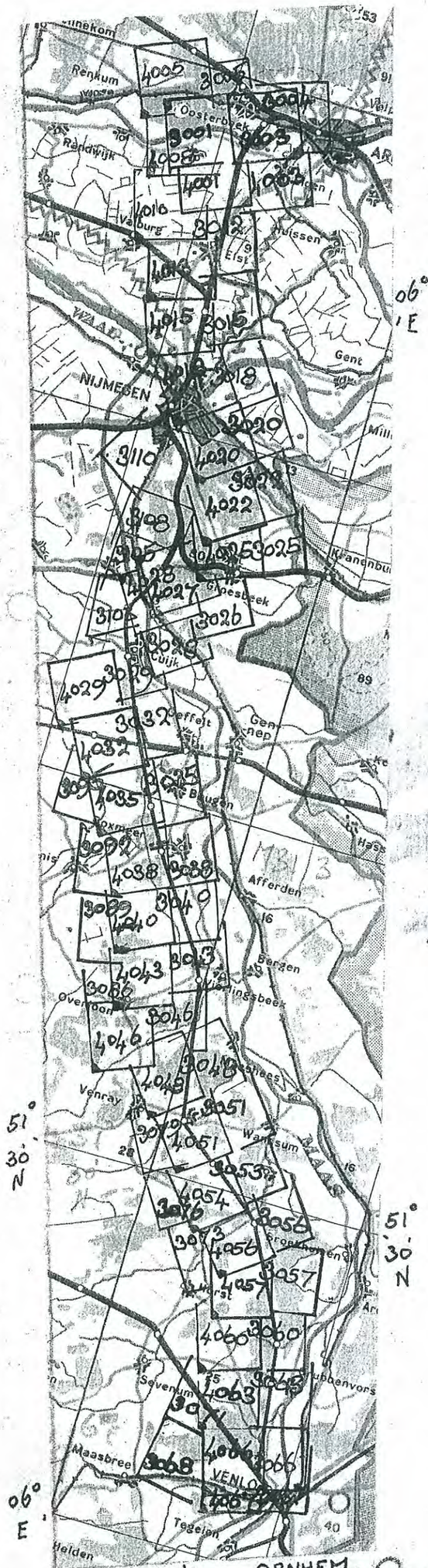
Bijlage 13: Luchtfoto 3082 (12 september 1944), inclusief Sortie Plot

Risicoklassen inslagen

- 4
- 1
- 2
- Mogelijke verdedigingswerk

TRA SURVEY	**Bijlage 13:** Luchtfoto 3082 (12 september 1944), inclusief Sortie Plot	**gegevens luchtfoto** sortie nr: 7GR/3281 foto nr: 3082 datum: 12 september 1944 oorspronkelijke schaal: 1 : 23.000
	Opdrachtgever: Gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling	
	Project: 0402-GPR443	
	Datum: 2 oktober 2002	

3982: M31/3
HOLLAND 1:250,000

ARNHEM

24907

A. M. W. U.

SORTIE No. 13281

DATE 12:9:44 TIME 11:30B HEIGHT 23,000

FOCAL LENGTH	CONTACT NUMBERS	PHOTO SCALE
24"	3001 - 3110	1:11,500
	4001 - 4104	
DIST XA	3HS	I.Q. "A"

Only sufficient contacts are shown to establish continuity.

Neg. No. 3HS/11 R

24907

Library number.

24907

Bijlage 14a: Luchtfoto 3112 (6 oktober 1944), inclusief Sortie Plot

Bijlage 14b: Luchtfoto 4112 (6 oktober 1944), inclusief Sortie Plot

Risicoklassen inslagen

- 4
- 1
- 2
- Mogelijke verdedigingswerk

TRA SURVEY	**Bijlage 14a:** Luchtfoto 3112 (6 oktober 1944), inclusief Sortie Plot
	Opdrachtgever: Gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling
	Project: 0402-GPR443
	Datum: 2 oktober 2002

gegevens luchtfoto
sortie nr: 400/1254
foto nr: 3112
datum: 6 oktober 1944
oorspronkelijke schaal 1 : 29.000

Risicoklassen inslagen

- 4
- 1
- 2
- Mogelijke verdedigingswerk

T&A SURVEY

Bijlage 14b: Luchtfoto 4112 (6 oktober 1944), inclusief Sortie Plot

Opdrachtgever: Gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling

Project: 0402-GPR443

Datum: 2 oktober 2002

gegevens luchtfoto
sortie nr: 400/1254
foto nr: 4112
datum: 6 oktober 1944
oorspronkelijke schaal 1 : 29.000

35746

Library number

F/L BROWN. M.G

A.P.I.S. 2ND ARMY

400 Sqn R.A.F.

SORTIE No	TASK No
400/128 Pr 2544	SA/1528 Pr. I

Photo Nos 3001 - 3281
4001 - 4281

Mean time of Photography 15 45 hrs

Date 6 Oct. '44.

Focal Length 36" ins

Height 29,000 ft

Approx Scale 1:9,666.

Quality A.

Maps G.S.G.S. 4336 Sh. 11
G.S.G.S. 2541 Sh. 5
G.S.G.S. 4416 Sh. 21

Bijlage 15: Luchtfoto 3388 (15 oktober 1944)

T&A SURVEY	**Bijlage 15:** Luchtfoto 3388 (15 oktober 1944)	**gegevens luchtfoto** sortie nr: 400/1303 foto nr: 3388 datum: 15 oktober 1944 oorspronkelijke schaal 1 : 27.000
	Opdrachtgever: Gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling	
	Project: 0402-GPR443	
	Datum: 2 oktober 2002	

Bijlage 16: Overzicht verdachte lokatie van blindgangers afkomstig van een luchtaanval op het St. Anna terrein

Verdachte lokatie

	Bijlage 16: Overzicht verdachte lokatie op het St. Anna terrein
	Project: 0402-GPR443
	Opdrachtgever: Gemeente Venray, Dienst Economische Ontwikkeling
	Datum:
	Schaal: 1 : 2000